FİKRİ GÜNDEM

AIPPI Türkiye Bülteni Sayı 31 / Mayıs 2025

AIPPI TÜRKİYE

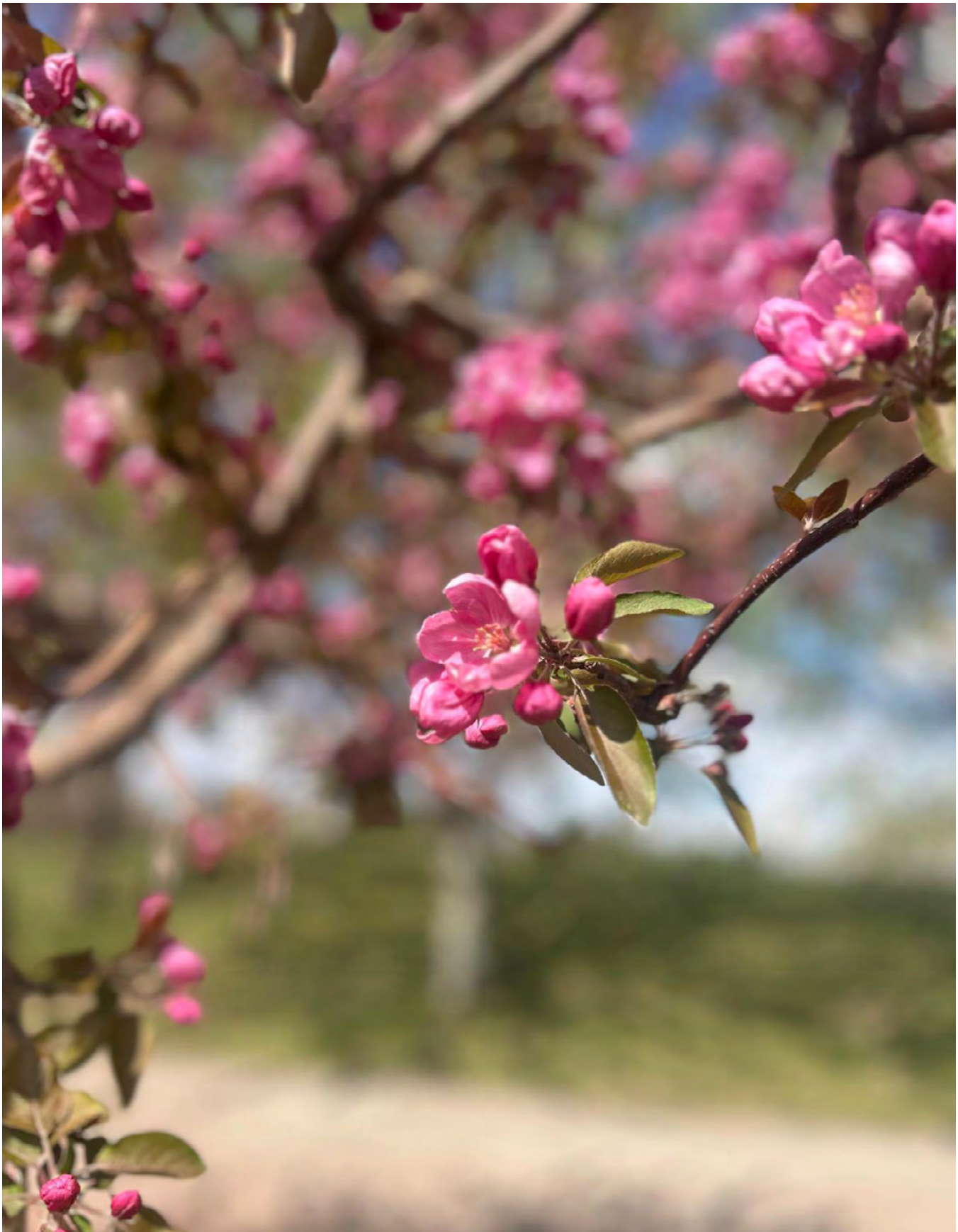

AIPPI
TÜRKİYE

Sayı 31 / Mayıs 2025

FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI KORUMA DERNEĞİ

AIPPI Türkiye Ulusal Grubu

www.aippiturkiye.org

twitter.com/aippiturkiye instagram.com/aippiturkiye linkedin.com/aippiturkiye

İÇİNDEKİLER

GÜNDEMDEN HABERLER
4

YAYINLAR
11

İZLENİMLER
15

RÖPORTAJLAR
24

MAKALELER

TÜRKPATENT'TEN MARKALARIN KAPSAMLARINDAKİ MAL VE HİZMETLERİN SINIRLANDIRILMASI UYGULAMASINDA ÇIĞIR AÇAN BİR KARARA İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER • Güldeniz Doğan Alkan, Cansu Evren.....34

ETKİLİ BİR KORUMA YÖNTEMİ OLARAK FAYDALI MODEL VE STRATEJİK KULLANIMI İÇİN ÖNERİLER • Onur Ömer Söğüt.....38

TÜRKPATENT'İN KULLANMAMA NEDENİYLE İPTAL İŞLEMLERİNİ BEKLETİCİ MESELE YAPMAMASI SORUNU • Simge Şahin, Alara Naçar Seçkin.....44

Gülçen Atasever Başcı*

AIPPI Türkiye / Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği Üyesi

TÜRKPATENT'TEN HABERLER

Sınai Mülkiyet Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik yürürlüğe girdi

Sınai Mülkiyet Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik 15 Mart 2025 tarihli ve 32842 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Marka iptal başvurularına ilişkin usul ve esasları belirleyen ve uzun süredir beklenen yönetmeliğe https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2025/03/20250315-20.htm linkinden ulaşılması mümkündür.

2025 Yılında Uygulanacak Ücret Tarifesine İlişkin Tebliğ ve akabinde Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ yayımlandı

Türk Patent ve Marka Kurumunca 2025 Yılında Uygulanacak Ücret Tarifesine İlişkin Tebliğ, 31 Aralık 2024 tarihli Resmi Gazete'nin 5. Mükerrer sayısında yayımlanmıştır. Söz konusu tebliğe https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/12/20241231M5-10.htm linkinden ulaşılması mümkündür. Akabinde, Türk Patent ve Marka Kurumunca 2025 Yılında Uygulanacak Ücret Tarifesine İlişkin Tebliğ (BİK/TÜRKPATENT: 2025/1)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ' yayımlanmış olup söz konusu tebliğe de https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2025/03/20250315-22.htm linkinden ulaşılması mümkündür.

BRIPC Pilot Programı başlatıldı

12 Eylül 2024 tarihinde Türk Patent ve Marka Kurumu (TÜRKPATENT) ile Çin Ulusal Fikri Mülkiyet İdaresi (CNIPA) arasında Hızlandırılmış Patent İncelemesine Yönelik İş Birliği Niyet Mektubu imzalanmış ve pilot program 20 Ocak 2025 tarihinde başlamıştır. BRIPC Pilot Programı'nın temel amacı, TÜRKPATENT'in ilk başvuru ofisi olarak bir patent başvurusundaki bir veya daha fazla istemin patentlenebilirliğini ya da kabul edilebilirliğini belirlemesi durumunda, başvuru sahibine bu başvurunun Çin'deki karşılığı için CNIPA nezdinde hızlandırılmış inceleme talebinde bulunma imkânı sunmaktır. CNIPA, uygun bulunan başvurular açısından inceleme sürecini öncelikli olarak ele alacak ve daha hızlı sonuçlandıracaktır. Programın resmi duyurusuna https://www.cnipa.gov.cn/art/2025/1/17/art_53_197208.html linkinden ulaşılması mümkündür.

Fikri Mülkiyet Akademisi Yürütme Kurulu 8. Toplantısı Düzenlendi

Fikri Mülkiyet Akademisi Yürütme Kurulu'nun 8. toplantısı, Türk Patent ve Marka Kurumu Başkanı Prof. Dr. Zeki Durak ile Telif Hakları Genel Müdürü Erkin Yılmaz'ın eş başkanlığında çevrim içi ortamda gerçekleştirildi. Toplantı kapsamında, 2024 yılı boyunca TÜRKPATENT ve Telif Hakları Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen eğitim faaliyetleri ile farkındalık çalışmalarının genel bir değerlendirmesi yapıldı.

TÜRKPATENT ve INPI Arasında İş Birliği

Fransa Ulusal Sınai Mülkiyet Enstitüsü (INPI) Genel Müdürü Pascal Faure ve beraberindeki heyet, Türk Patent ve Marka Kurumuna resmi bir çalışma ziyareti gerçekleştirdi. TÜRKPATENT Başkanı Prof. Dr. Zeki Durak ile yapılan görüşmede, taraflar fikri mülkiyet alanındaki güncel gelişmeleri değerlendirdi. Ziyaret sırasında TÜRKPATENT ile INPI arasında iş birliğini güçlendirmeye yönelik bir Mutabakat Zaptı (MoU) imzalandı.

Bu mutabakatla, iki kurumun ortak projelerde daha yakın çalışması ve fikri mülkiyet alanındaki uluslararası iş birliğinin daha da geliştirilmesi hedefleniyor.

*Avukat & Marka Vekili, Atasever IP & Legal, gulcen@ataseverlegal.com

Sevda Kalyoncu*

AIPPI Türkiye / Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği Üyesi

EPO'DAN HABERLER

Patent verme sürecinin dijitalleştirilmesine ilişkin SACEPO toplantısı – 10.04.2025

EPO nezdindeki Daimi Danışma Komitesi'nin (SACEPO) eSACEPO olarak da bilinen elektronik prosedürler çalışma grubunun 10. toplantısı, kullanıcılarla etkileşimler de dahil olmak üzere Avrupa patent verme sürecinin (PGP) daha fazla dijitalleştirilmesine yönelik ilerlemeye odaklanarak 25 Mart 2025 tarihinde gerçekleştirilmiştir. EPO'nun 2027 sonuna kadar kağıtsız bir PGP'ye geçiş yaklaşımı sunulmuştur.

Görüşmelerde ayrıca, çevrimiçi dosyalama yazılımı eOLF dahil olmak üzere eski sistemlerin 2025 yılı sonuna kadar hizmetten çıkarılması da ele alınmıştır.

Yapay Zekâ (AI) yardımıyla hazırlanacak sözlü tutanaklar – 08.04.2025

Yapay zekâ (AI), EPO nezdinde sınıflandırma, arama ve makine çevirisi gibi alanlarda halihazırda desteklemekteydi. Yeni bir pilot uygulama ile, inceleme ve itiraz bölümleri önündeki sözlü duruşmalarda tutanak yazımını desteklemek için yapay zekanın kullanımı planlamaktadır. Elde edilen deneyimin, yapay zekanın 2026'dan itibaren daha yaygın bir şekilde kullanılmasını sağlayacağı düşünülmektedir.

Mayıs 2025'ten itibaren bir pilot uygulama, belirli inceleme ve itiraz bölümlerindeki inceleme görevlilerinin sözlü tutanakları hazırlarken yapay zekâ teknolojisinin yeteneklerinden yararlanmalarını sağlayacak ve böylece tutanaklar taraflara daha kısa sürede daha kaliteli bir şekilde sunulabilecektir. Bu amaçla, bu bölümler önündeki sözlü işlemler bütünüyle sesli olarak kaydedilecektir. Kayıt sadece sözlü yargılama tutanaklarının hazırlanmasına yardımcı olmak amacıyla yapılacak ve tutanaklar taraflara verildikten sonra silinecektir. Bu pilot uygulamanın 2025'in sonunda tamamlanması planlanmaktadır.

2025 EPO Kılavuzu yürürlüğe girdi – 01.04.2025

1 Nisan 2025 tarihinde EPO'da İnceleme Kılavuzları (EPO Kılavuzları), PCT Otoritesi olarak EPO'da Araştırma ve İnceleme Kılavuzları (PCT-EPO Kılavuzları) ve Üniter Patent Kılavuzlarının (UP Kılavuzları) 2025 baskıları yürürlüğe girmiştir. Bunlar, Mart 2024 baskılarının yerine geçecek şekilde, EPO'nun üç resmi dilinde web sitesinde yayınlanmıştır.

EPO ve PCT-EPO Kılavuzları PDF formatında indirilebilir ve HTML formatında çevrimiçi olarak mevcuttur. PDF versiyonu hem yapılan değişiklikleri gösteren işaretlenmiş bir belge olarak hem de bunların kabul edildiği temiz kopya şeklinde mevcuttur. HTML versiyonunda ise, sağ üst köşedeki "değişiklikleri göster" kutusu seçilerek değişiklikler görüntülenebilmektedir.

Laos ile validasyon anlaşması yürürlüğe girdi – 01.04.2025

Avrupa Patent Organizasyonu ile Laos Demokratik Halk Cumhuriyeti arasında, verilen Avrupa patentlerinin ülkenin ulusal patent yasası kapsamında Laos'ta validasyonunu sağlayan validasyon anlaşması 01.04.2025'te yürürlüğe girmiştir. Anlaşma uyarınca, Laos'ta valide edilen Avrupa patent başvuruları ve patentleri, Laos'taki ulusal patentlerle aynı etkiye sahip olacak ve aynı koşullara tabi olacaktır.

Laos ile anlaşma ilk olarak 13 Mayıs 2024 tarihinde imzalanmıştır. Avrupa Patent Örgütü ile Fas, Moldova Cumhuriyeti, Tunus, Kamboçya ve Gürcistan arasında imzalanan anlaşmalara ek olarak bu anlaşma ve Bosna Hersek ile yapılan uzatma anlaşmasıyla birlikte, tek bir Avrupa patent başvurusu temelinde patent koruması elde edilebilecek ülke sayısı 46'ya yükselmiştir.

EPO ve USPTO'nun ev sahipliğinde düzenlenen CPC yıllık toplantısı – 03.03.2025

Avrupa Patent Ofisi (EPO) ve Amerika Birleşik Devletleri Patent ve Marka Ofisi (USPTO), 24 Şubat 2025 tarihinde Kooperatif Patent Sınıflandırmasının (CPC) on ikinci yıllık toplantısına ev sahipliği yaptı. Cenevre'de karma bir formatta düzenlenen toplantı, 37 fikri mülkiyet ofisinden yaklaşık 60 katılımcıyı bir araya getirdi.

Toplantı sırasında EPO ve USPTO, 2025'teki CPC sürümleri için planlar, sınıflandırmada yapay zekanın kullanımı ve eğitim ve IT konularında mevcut destek de dahil olmak üzere CPC sistemi hakkında güncellemeler sağlanmıştır. Katılımcı ofisler CPC uygulamaları, elde ettikleri faydalar ve gelecekteki ihtiyaçları hakkında bilgi vermiş ve geri bildirimler toplanmıştır.

EPO'nun elektronik rüçhan belgelerinin düzenlenmesi için pilot proje – 27.02.2025

Avrupa Patent Ofisi (EPO), 2028 Stratejik Planı doğrultusunda patent verme sürecinin tamamen dijitalleştirilmesine yönelik yolculuğuna devam ediyor. Kullanıcı deneyimi ve verimliliğe odaklanan 2025'in ilk girişimlerinden biri, EPO'dan talep edilebilecek öncelikli belgelerin dijitalleştirilmesi olacak. Bugünden

itibaren pilot kullanıcılar EPO'dan öncelikli belgeleri kâğıt yerine elektronik ortamda talep edebilecek, böylece bu belgelerin elde edilmesi ve kullanılması kolaylaşacak ve bu yılın sonlarına doğru tüm kullanıcılara tam olarak sunulması planlanıyor.

Bu yeni hizmetle, MyEPO Portfolio üzerinden elektronik bir öncelik belgesi talep edilebilecek ve başvuru sahibinin Posta Kutusuna bir arşiv dosyası (ZIP) olarak ulaşacaktır. Bu dosyada, varsa başvuru sahibinden alınan dizi listeleri de yer alacaktır.

Yeni EQE yönetmeliğinin yürürlüğe girmesi – 19.02.2025

1 Ocak tarihinde yürürlüğe giren "Avrupa Yeterlik Sınavı Yönetmeliği" (REE), yeniden düzenlenen Avrupa Yeterlik Sınavının (EQE) yasal temelini oluşturmaktadır. Bu çağdaşlaştırılmış ve modüler sınav formatının uygulanmasını desteklemek üzere, Avrupa Patent Ofisi (EPO) personeli ve Avrupa Patent Ofisi nezdindeki Profesyonel Temsilciler Enstitüsü (epi) üyeleri EQE organlarına atanmıştır.

MyEPO hizmetleri: yapay zekâ destekli hukuki arama aracının lansmanı – 04.02.2025

Başarılı bir pilot aşamanın ardından Avrupa Patent Ofisi (EPO), 2028 Stratejik Planı (SP2028) doğrultusunda geliştirilen ve artık MyEPO hizmetleri paketi dahilinde tüm kullanıcıların kullanımına sunulan bir yasal arama aracı olan Yasal İnteraktif Platformunun (LIP) lansmanı 04.02.2025'te yapılmıştır.

LIP, çevrimiçi hizmetler paketine eklenen ilk üretken yapay zekâ tabanlı araçtır. Sorgular konuşma tarzında formüle edilebilir, yanıtlar hızlı bir şekilde oluşturulur ve kısa özetler ve ilgili yasal belgelere doğrudan bağlantılar ile yapılandırılır. MyEPO Portfolio'nun sağ üst köşesindeki yasa ölçekleri simgesiyle erişilebilen LIP, en son üretken yapay zekâ tekniklerinden yararlanarak kullanıcıların yaklaşık 6.000 sayfalık patent yasası ve prosedürlerinden bilgileri tam olarak belirlemelerini sağlamaktadır. Klasik anahtar kelime aramalarına göre daha hızlı, daha verimli ve daha odaklıdır, bu nedenle patent mevzuatına ilişkin her türlü sorgu hızlı bir şekilde çözülebilir.

Kullanıcılar her sorguda şu kaynaklar arasından seçim yapabilirler: Avrupa Patent Sözleşmesi (EPC), EPO Kılavuzları, Üniter Patent ile ilgili hükümler, PCT-EPO Kılavuzları, Temyiz Kurulları (BoA) içtihadı, BoA kararları.

*Sc. Patent ve Marka Vekili / Kimyager, GRUP OFİS MARKA PATENT, sevda.kalyoncu@grupofis.com

Melike Şahin*

AIPPI Türkiye / Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği Üyesi

WIPO'DAN HABERLER

WIPO Yeşil Teknoloji Kitabı: İklim Değişikliği için Enerji Çözümleri Kitabı Yayınlandı

WIPO'nun yeni Yeşil Teknoloji Kitabı, şehirler, tarım ve hizmet sektörü için pratik enerji çözümlerine odaklanıyor. 200'den fazla teknolojiye yer veren kitap, sera gazı emisyonlarını azaltırken iklim etkilerine karşı dayanıklılık oluşturmanın yollarını sunmaktadır. İlgili yayına https://www.wipo.int/web-publications/green-technology-book-energy-solutions-for-climate-change/en/index.html bağlantısından erişilebilir.

2024 WIPO Göstergeleri Yayınlandı

WIPO dünya genelindeki fikri mülkiyet faaliyetlerine ilişkin kapsamlı veriler sunan **2024 WIPO Göstergeleri** raporunu yayınladı. Birleşmiş Milletler'in yenilik ve fikri mülkiyet konularında uzman kuruluşu olan WIPO tarafından hazırlanan bu rapor, küresel FM aktivitelerini detaylı bir şekilde analiz etmektedir.

WIPO patent, marka ve tasarımlar için küresel fikri mülkiyet (FM) tescil sistemleri, işletmelerin ve bireylerin ürünlerini yabancı pazarlarda koruma ve tanıtmak için WIPO sistemlerini daha fazla kullanmasıyla 2024 yılında büyüme kaydetti.

Lahey Sistemi (Uluslararası Tasarım Sistemi) aracılığıyla yapılan başvurulardaki tasarım sayısı **%6,8** oranında artarken, **Patent İşbirliği Anlaşması** (Uluslararası Patent Sistemi) kapsamında yapılan uluslararası patent başvuruları **%0,5** oranında yükseldi. Üst üste iki yıl süren düşüşün ardından, **Madrid Sistemi** (Uluslararası Marka Tescil Sistemi) başvuru faaliyetlerinde **%1,2** oranında artış görüldü.

İlgili analize https://www.wipo.int/publications/en/details.jsp?id=4759 bağlantısından ve habere https://www.wipo.int/pressroom/en/articles/2025/article_0003.html bağlantısından ulaşmak mümkündür.

WIPO Genel Direktörü Daren Tang'in 2025 Dünya Ekonomik Forumu Yıllık Toplantısına Katıldı

WIPO Genel Direktörü Daren Tang, 20-24 Ocak 2025 tarihlerinde İsviçre'nin Davos kentinde düzenlenen Dünya Ekonomik Forumu Yıllık Toplantısına katıldı.

İlgili habere ve görsellerine https://flickr.com/photos/wipo/albums/72177720323383033/ adresinden ulaşılabilir.

Dünya Fikri Mülkiyet Günü 26 Nisan 2025'te kutlandı

2025 Dünya Fikri Mülkiyet Günü bu yıl "Müzik ve Fikri Mülkiyet (FM): FM'nin Ritmini Hissedin" temasıyla kutlandı. Bu tema, müziğin yaratıcılık ve yeniliğin güçlü bir ifadesi olduğunu vurgularken, fikri mülkiyet haklarının müzik endüstrisinin gelişimindeki kritik rolüne dikkat çekiyor.

World IP Day hakkında ayrıntılı bilgiye https://www.wipo.int/en/web/ipday/2025/index adresinden ulaşılabilir.

*Avukat, Akarsu IP, melike@akarsu.av.tr

Gülçen Atasever Başcı*

AIPPI Türkiye / Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği Üyesi

ÜYELERİMİZDEN YAYINLAR

Eser İsmi : Şematik Fikri ve Sınai Mülkiyet Hukuku Ders Kitabı

Yazar : Doç. Dr. Canan Küçükali, Berna Tuğçe Küçükali

Şematik Fikri ve Sınai Mülkiyet Hukuku Ders Kitabı, fikri mülkiyet hukukunun temel kavramlarını sade ve anlaşılır bir dille sunarken, konuları şemalar aracılığıyla görsel hafızaya hitap edecek şekilde aktaran pratik bir kaynak niteliğindedir. Özellikle öğrenciler, sınavlara hazırlananlar ve konuya giriş yapmak isteyenler için sistematik bir öğrenme imkânı sağlayan eser; marka, patent, tasarım, telif hakları ve haksız rekabet gibi alanlarda temel bilgileri özetleyici ve kavrayıcı biçimde sunmaktadır. Hem ders kitabı hem de hızlı tekrar aracı olarak kullanılabilecek niteliktedir.

Eser İsmi : Fikri Hakların İhlalinden Kaynaklanan Tazminat Davası

Yazar : Doç. Dr. Canan Küçükali

Doç. Dr. Canan Küçükali tarafından kaleme aldığı eserin üçüncü baskısı yayınlanmış olup kitap, fikri mülkiyet hukuku alanında önemli bir boşluğu dolduran, sistematik ve uygulamaya dönük bir çalışmadır. Eserde, özellikle eser sahiplerinin haklarının ihlali durumunda başvurabilecekleri tazminat yolları, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ve Borçlar Kanunu hükümleri çerçevesinde ayrıntılı biçimde ele alınmakta; yargı kararları ışığında maddi ve manevi tazminat taleplerinin dayanakları somut örneklerle açıklanmaktadır. Hem akademik çevreler hem de uygulayıcılar için değerli bir başvuru kaynağı niteliğindedir.

Eser İsmi : Hukukçu Olmayanlar İçin Telif Hakları Markalar – Patentler

Yazar : Av. Doç. Dr. Cihat Suluk

Eser, bilgi çağının en önemli unsurlarından biri olan fikrî mülkiyetin korunmasına ilişkin hukuk kurallarını, güncel ekonomik yaşamın ihtiyaçları doğrultusunda ele alan pratik bir rehber niteliğindedir. Katma değerli üretimin temelini oluşturan marka, patent, faydalı model ve tasarım gibi fikrî haklara odaklanan eser, telif haklarını kapsam dışında bırakarak daha çok uygulamada sıkça karşılaşılan konulara yönelmiştir. Ayrıca coğrafi işaretler, geleneksel ürün adları, yeni bitki çeşitleri, entegre devre topoğrafyaları, alan adları ve ticaret unvanı gibi unsurlar da kavramsal düzeyde ele alınmıştır.

Bu kitap; iş dünyası profesyonelleri, yöneticiler, Ar-Ge çalışanları, tasarımcılar, mühendisler, marka-patent vekilleri ve hukukçu olmayan diğer ilgililer için yalın ve anlaşılır bir dilde hazırlanmıştır. Derin teknik ayrıntılardan ve hukuk terminolojisinden özellikle kaçınılarak, herkesin fikrî mülkiyet hakları konusunda temel bilgiye ulaşabileceği bir kaynak sunulmuştur.

SEKTÖRDEN YAYINLAR

Eser İsmi : Çalışan Buluşlarının Patent ve Ticari Sır Hükümlerine Göre Korunması

Yazar : Fatma Betül Özbek

Fatma Betül ÖZBEK tarafından kaleme alınan eser; Türk hukukunda çalışan buluşlarına ilişkin hükümleri mehaz düzenlemelerle karşılaştırmalı şekilde ele alırken, hizmet buluşunun patent veya ticari sır hükümleri çerçevesinde korunmasının işveren ve çalışanın hak ve yükümlülüklerine etkisini ortaya koymaktadır. Patent ve ticari sır hükümleri çerçevesinde geliştirilen çözüm önerileri ve yargı kararları ışığında yapılan analizlerle kitap, uygulayıcılar, akademisyenler ve fikri mülkiyet alanında çalışanlar için önemli bir başvuru kaynağıdır.

Eser İsmi : Yazılımların Fikir ve Sanat Eserleri Hukuku Kapsamında Korunması

Yazar : Av. Ecenur Çilingiroğlu

Bu eser, yazılımların hangi hukuk dalı kapsamında korunması gerektiğine dair süregelen tartışmaları ele alarak, konuya hem teorik hem de uygulamaya dönük bir bakış sunmaktadır. Patent hukuku, haksız rekabet ve fikir ve sanat eserleri hukuku çerçevesinde yazılımların korunabilirliği karşılaştırmalı olarak incelenmiş; özellikle yazılımların eser niteliği, eser sahipliği ve bu hakların ihlali halinde başvurulabilecek hukuki ve cezai yollar detaylandırılmıştır. Çalışma, yazılımların fikrî mülkiyet sistemindeki yerini anlamak isteyen herkes için kapsamlı ancak anlaşılır bir başvuru kaynağı niteliğindedir.

Eser İsmi : Genetik Kaynaklar ve Bunlarla İlişkili Geleneksel Bilgilerin Korunmasında Fikri Mülkiyet Sisteminin Rolü

Yazar : Dr. Tuğba Canatan Akıcı

Bu çalışmada, genetik kaynaklar ve bunlarla bağlantılı geleneksel bilgilerin, fikri mülkiyet sistemi aracılığıyla biyokorsanlık riskine karşı nasıl korunabileceği incelenmektedir. Uluslararası hukukta mevcut düzenlemeler ve süregelen müzakereler ışığında yapılan değerlendirmelerde, adil erişim ve fayda paylaşımını esas alan uluslararası mekanizmaların fikri mülkiyet sistemiyle bütünleştirilmesi gerektiği vurgulanmakta; bu doğrultuda kapsamlı ve entegre bir koruma modeline yönelik çözüm önerileri sunulmaktadır. Eser, çevre, kültür ve hukuk kesişiminde yer alan bu özgün konuya sistematik ve bütüncül bir bakış açısı getirmektedir.

Eser İsmi : Dijital Sanat ve Fikirler Haklar

Yazar : Dr. Belgin Aslan

Kitap, dijital teknolojilerin sanat eserleri ve fikrî haklar üzerindeki dönüştürücü etkisini uluslararası düzenlemeler ve yargı kararları çerçevesinde mercek altına alıyor. Dijital sanatın hukuki boyutunu ortaya koymayı amaçlayan çalışma, Türkiye'de fikrî haklar mevzuatının bu alandaki gelişmelere nasıl uyum sağlayabileceğine ilişkin somut ve uygulanabilir öneriler sunuyor. Dijital çağda sanat ve hukuk arasındaki etkileşimi anlamak isteyenler için kapsamlı bir kaynak niteliğinde.

Eser İsmi : Sinema Eserlerinde Bağlantılı Hak Sahipliği

Yazar : Arın Zengin

Kitap, sinema eserinin hem tarihsel gelişimini hem de fikrî mülkiyet hukuku içindeki yerini kapsamlı bir şekilde ele almaktadır. Türk hukukunda sinema eserinin tanımı, eser sayılma şartları, eser sahipliği ve bağlantılı haklar gibi temel konular, mevzuat ve doktrinsel yaklaşımlar ışığında incelenmiştir. Ayrıca film yapımcısının hakları ve bu hakların ihlali halinde başvurulabilecek hukuki yollar da ayrıntılı olarak değerlendirilmiştir.

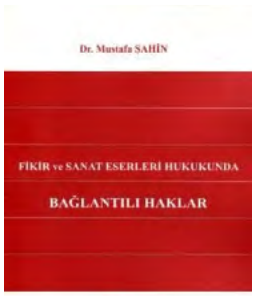

Eser İsmi : Fikir ve Sanat Eserleri Hukukunda Bağlantılı Haklar

Yazar : Dr. Mustafa Şahin

Bu eser, fikir ve sanat ürünlerinin ve onlara bağlı hakların hukuki niteliğini açıklığa kavuşturmayı amaçlamaktadır. Özellikle "komşu haklar" kavramının sistematik olarak ele alındığı çalışmada, film yapımcılarının hakları dahil olmak üzere bağlantılı hakların Türk fikrî mülkiyet mevzuatındaki yeri, Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ve ilgili yönetmeliklerde yapılan son değişiklikler ışığında incelenmiştir.

Eser İsmi : Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Kapsamında Yapay Zekâ Tarafından Meydana Getirilen Ürünlerin Eser Niteliği ve Eser Sahipliği

Yazar : Tuğçe Karabağ

Kitap, yapay zekâ teknolojisinin yaratıcılıkla kesiştiği noktada ortaya çıkan hukuki soruları Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu çerçevesinde ele almaktadır. Yapay zekâ tarafından üretilen ürünlerin eser sayılıp sayılamayacağı, bu ürünlerin yaratıcı süreçten geçip geçmediği, eser sahibinin kim olabileceği gibi sorulara odaklanan çalışma; eser sahipliği, intihal ihtimali ve mevcut mevzuatın yeterliliğini sorgulayarak detaylı bir analiz sunmaktadır. Hukuki çerçevenin yetersiz kaldığı alanlar için somut çözüm önerileri içeren eser, yapay zekâ çağında fikrî haklar tartışmasına katkı sunan güncel ve özgün bir kaynaktır.

Eser İsmi : Fikri Hakların Cezai Himayesi

Yazar : Prof. Dr. Mustafa Ateş

Bu eser, Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu (FSEK) kapsamında fikrî hakların cezaî himayesini sistemli bir biçimde ele alan kapsamlı bir çalışmadır. Kitapta, fikrî haklara yönelik doğrudan ve dolaylı suçlar ile bu suçlara ilişkin soruşturma ve kovuşturma süreçleri ayrıntılı biçimde incelenmiş; Yargıtay ve Danıştay içtihatlarıyla desteklenen güncel yorumlara yer verilmiştir. Hem teorik çerçeve hem de yargı pratiğine dayanan analizleriyle eser, sadece akademik çevreler için değil; uygulayıcı konumundaki hâkim, savcı ve avukatlar için de güvenilir bir başvuru kaynağı niteliğindedir.

*Avukat & Marka Vekili, Atasever IP & Legal, gulcen@ataseverlegal.com

Esra Böğürcü Süngerli*

AIPPI Türkiye / Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği Üyesi

Sertaç Köksaldı 6. Uluslararası Fikri Haklar Semineri Gerçekleşti

3-4 Nisan 2025 tarihlerinde İstanbul Deniz Müzesi'nde gerçekleştirilen Sertaç Köksaldı – 6. Uluslararası Fikri Haklar Semineri, Türkiye ve dünyadan fikri mülkiyet profesyonellerini bir araya getirerek alanında öne çıkan bir organizasyona sahne oldu. AIPPI Türkiye tarafından düzenlenen seminer, 2018 yılında kaybettiğimiz AIPPI Türkiye eski başkanı Sertaç Köksaldı'nın vizyonunu yaşatma amacını taşımaya devam ediyor.

Seminerin açılış bölümünde AIPPI Türkiye Başkanı Melis Abacıoğlu, AIPPI Genel Sekreteri Nazlı Korkut, Türk Patent ve Marka Kurumu Başkanı Prof. Dr. M. Zeki Durak ve Beko Ar-Ge Direktörü Emre Oğuz konuşmalarını gerçekleştirdi.

İki gün süren ve sekiz ayrı oturum içeren etkinlikte, yapay zekâ çağında fikri mülkiyetin yeri, UPC sistemindeki güncel gelişmeler, sahtecilikle mücadele stratejileri, alternatif uyuşmazlık çözüm yolları, tescil sonrası itirazlar ve tasarım hukukundaki reformlar gibi birçok güncel konu ele alındı. Prof. Dr. Fülürya Yusufoğlu Bilgin, Dr. Osman Gazi Güçlütürk, Preston Richard (Bardehle Pagenberg) ve Luiz Henrique O. do Amaral (Dannemann Siemsen) gibi akademisyen ve uzmanlar; PUMA SE'den Neil Narriman, L'Oréal'den Hande Karakülah gibi sektör temsilcileri ve yargı mensupları etkinliğe değer kattı.

Programın en dikkat çeken bölümlerinden biri, farazi yargılama oturumu oldu. Deneyimli yargıçlar, avukatlar ve akademisyenlerin katılımıyla gerçekleştirilen bu interaktif oturum, katılımcılara teori ile pratiğin buluşma noktasını gözlemleme fırsatı sundu.

Programın en dikkat çekici bölümlerinden biri, alanında deneyimli hukukçuların katılımıyla gerçekleştirilen farazi yargılama oturumu oldu. Oturumun başkanlığını, emekli fikri mülkiyet mahkemesi hâkimi sayın Türkay Alıca üstlendi. Heyette ayrıca sayın Prof. Dr. Tekin Memiş ve emekli hâkim sayın Fethi Merdivan yer aldı. Teorik bilginin pratik uygulamayla birleştiği bu interaktif bölüm, katılımcılardan büyük ilgi gördü.

4 Nisan akşamı Feriye Lokantası'nda düzenlenen gala yemeği, seminerin resmi kısmını şık bir atmosferde sonlandırdı. Boğaz manzarası eşliğinde gerçekleşen bu sosyal etkinlik, katılımcıların mesleki ilişkilerini güçlendirdiği, lezzetli yemekler eşliğinde unutulmaz anlar yaşadığı bir akşam oldu.

Sertaç Köksaldı'nın anısını yaşatmaya devam eden bu organizasyon, sadece bir seminer değil, aynı zamanda fikri mülkiyet dünyasında eşsiz bir buluşma noktası olmaya da devam ediyor.

*Marka ve Patent Vekili, Kurucu, Juniper IP, esra@juniper-ip.com

Melike Şahin*

AIPPI Türkiye / Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği Üyesi

AIPPI 2025 MidTerm 20-21 Şubat Tarihlerinde Zagreb'de Gerçekleşti

AIPPI'nin 2025 yılı MidTerm toplantısı, 20-21 Şubat tarihlerinde Hırvatistan'ın başkenti Zagreb'de gerçekleştirildi. AIPPI Hırvatistan grubu, 19 Şubat'ta gelen üyeler için Studio Katran'da bir resepsiyon düzenledi. 20 Şubat sabahı yoğun katılımla başlayan etkinlik, fikri ve sınai haklar dünyasındaki son gelişmelerin değerlendirildiği, uluslararası bilgi alışverişinin ve ağ kurmanın teşvik edildiği dinamik bir etkinlik oldu.

Etkinlik kapsamında standing committee toplantıları ile eş zamanlı olarak "A Business in Transition – Brands to Tech – Switching from Tobacco to Smokeless Products", "Standing Committees Summit - Sharing Standing Committee Highlights", "Panel 1: Wind of Change in the SEP Landscape?", "Panel 2: Have you reviewed your Strategy? The EU Design Reform", "Panel 3: It's quite a trip - Patentability of Psychedelics", "Panel 4: Brand Restrictions - Restricting your Creativity?", "Panel 5: AI & Copyright - the Unleashed Beast?", "Panel 6: Choose your Side - Patent vs Plant Variety Protection?", "Panel 7: Are you Mocking Me? Parody & Trade Marks" ve "Panel 8: Hide and Seek - Game of UPC Proceedings?" başlıklı oturumlar gerçekleştirildi.

Zagreb'in tarihi ve kültürel atmosferiyle zenginleşen etkinlik, ilk akşam AIPPI Networking Evening Pivovara Medvedgrad'da, ikinci akşam ise AIPPI Soirée Esplanade Hotel'de gerçekleştirilen etkinliklerle devam etti. Cumartesi günü düzenlenen "excursion day" kapsamında yapılan şehir gezisi, katılımcılara hem profesyonel hem de sosyal anlamda unutulmaz anlar yaşattı.

AIPPI 2025 MidTerm toplantısı, uluslararası fikri mülkiyet camiasının iş birliğinin pekiştirildiği bir organizasyon olarak başarıyla tamamlandı.

*Avukat, Akarsu IP, melike@akarsu.av.tr

Melike Şahin*

AIPPI Türkiye / Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği Üyesi

AIPPI Türkiye Genel Kurulu Yapıldı

AIPPI Türkiye Genel Kurulu, 26 Mart 2025 tarihinde Tekfen Tower'da yapıldı. Genel Kurulun başında, derneğimizin kurucu üyesi merhum Erkan Sevinç'in anısına 2025 yılından itibaren IP Academy Patent Modülü "Erkan Sevinç IP Academy Patent Modulü" ismiyle düzenleneceği duyuruldu.

Yeterli katılımın sağlandığı Genel Kurul'da, Divan Heyeti ve Oy Sayma Heyeti'nin tespitinin ardından, Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu sunuldu. Saymanlık Raporu, Denetleme Kurulu Raporu ve Disiplin Kurulu Raporu sırasıyla sunuldu ve Yönetim Kurulu'nun ibrası oy birliğiyle kabul edildi. Ayrıca, Çalışma Grupları ve Alt Grupları Yönetmeliği'nde tüzükle ve iç işleyişle uyumlu değişiklikler yapılmış olup Tüzük'te "moderatör" şeklindeki ifadeler "grup başkanı" olarak düzeltildi. IP Academy için özerk olarak "Mesleki Eğitim Çalışma Grubu" eklendi. Aidat artırımına ilişkin teklif görüşüldü ve ilk üyelik sırasında alınan giriş aidatı 2.400 TL, gerçek kişi aidatı 2.400 TL ve tüzel kişi aidatı 4.100 TL olarak revize edildi. CHF ücretlerinde ise herhangi bir değişiklik yapılmadı.

Genel Kurul'da yapılan seçimlerde yeni Yönetim ve İdari Kurullar belirlendi. Yapılan seçimler sonucunda **Başkan** Melis Abacıoğlu, **Başkan Yardımcısı** Barış Atalay, **Sayman** Mesud Korkut Üzüm ve **Genel Sekreter** Mine Akarsu olarak seçildi. Yönetim Kurulu, Disiplin Kurulu ve Denetim Kurulu asil ve yedek üyeleri aşağıdaki gibidir:

Yönetim Kurulu Asil Üyeler: Halise Atabay, Zeynep Seda Alhas, Elif Türkan Dinçer, Kemal Baran Yıldırım, Ayşe İldeş Erdem.

Yönetim Kurulu Yedek Üyeler: Deniz Merve Ersoy Pınar, Onur Ömer Söğüt, İdil Buse Kök Hazer, Berrin Dinçer Özbey, Duygu Akşit.

Disiplin Kurulu Asil Üyeler: Irmak Yalçıner Öktem, Merve Macit, Aydın Mutlu, Reyda Tulgar Ünsal, Ezel Uraz Bakırıcı

Disiplin Kurulu Yedek Üyeler: Nihan Özkoçak, Zeynep Sevimli Düzce, Melike Şahin, Fatma Çevik, Sinan Erkan

Denetim Kurulu Asil Üyeler: Aysel Korkmaz Yatkın, Gülçen Atasever Başcı, İbrahim Barış Sayar

Denetim Kurulu Yedek Üyeler: Utkan Bahri Bakırcı, Esra Böğürcü Süngerli, Aylin Özgür Şener

Tüm üyelerimize başarılar diliyor, yeni dönemin AIPPI Türkiye'ye hayırlı olmasını temenni ediyoruz.

*Avukat, Akarsu IP, melike@akarsu.av.tr

Önder Erol Ünsal*

AIPPI Türkiye / Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği Üyesi

Patent ve Marka Vekilleri Derneği Vekillik Mesleğinde 30. Yılını Dolduran Üyelerini Onurlandırdı

Patent ve Marka Vekilleri Derneği (PEM), 25 Ocak 2025 tarihinde patent ve marka vekilliği mesleğinde 30. yılını dolduran üyelerini onurlandırmak için Ankara'da bir yemek düzenledi.

1994 yılında, o dönemki adıyla, Türk Patent Enstitünün kurulmasının ardından patent ve marka vekilliği ilgili mevzuatlar çerçevesinde tanımlandı ve sicile kayıtlı vekiller meslek alanında resmi unvanlarıyla faaliyet göstermeye başladılar.

Patent ve Marka Vekilleri Derneği, 1999 yılında marka ve patent vekilliği mesleğinin itibarını artırmak, vekiller arasındaki iş birliğini güçlendirmek ve vekillik ile ilgili hukuki, etik ve profesyonel standartların geliştirilmesini sağlamak amacıyla kuruldu.

PEM'in kurucuları arasında da bulunan, meslekte 30. yılını doldurmuş ve bir anlamda mesleğin duayenleri arasında yerlerini almış olan kişiler için düzenlenen yemeğe kalabalık bir misafir grubu katılım sağladı. PEM Başkanı Uğur G. Yalçıner ve PEM Yönetim Kurulu üyeleri aşağıda isimleri sayılı PEM üyesi marka ve patent vekillerine meslekteki 30. yılları nedeniyle birer plaket takdim etti:

M. Kaan Dericioğlu, E. Korhan Dericioğlu, Nuriye Yavan, Gürşen M. Sevinç, Hayriye Davarcı, M. Oğuz Moğulkoç, gıyabında M. Tuna Yurtseven ve gıyabında rahmetli Himmet Öztürk.

Müzik, eğlence, kişisel ve mesleki sohbetlerle taçlanan geceden tüm katılımcıların keyifle ayrıldığını düşünüyor ve düşünceli yaklaşımları nedeniyle PEM Yönetim Kuruluna teşekkürü borç biliyoruz.

*Marka Vekili, Ankara Patent, onder.unsal@ankarapatent.com

Deniz Merve Ersoy Pınar*

AIPPI Türkiye / Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği Üyesi

Marques Spring Meeting 13-14 Mart 2025 Tarihleri Arasında Barselona'da Yapıldı

200'den fazla Çalışma Komitesi Üyesinin bir araya geldiği Bahar Toplantısı bu sene Barselona'da yapıldı.

Marques Bahar Toplantıları yalnızca komite üyelerine açık bir toplantı olması sebebiyle Yıllık Konferansa göre daha küçük bir gruba hitap ediyor. Toplantının amacı Komite üyelerinin bir araya gelerek aktif çalışma konularındaki gelişmeleri paylaşması ve yeni projeler için fikir üretmesidir. Ancak son birkaç yıldır Komite toplantılarından önce atölye çalışmaları yapılmaya başlandı ve bu çalışmalar da üyeler tarafından ilgiyle takip ediliyor. Bu senenin atölye çalışması konusu ise "***Dezenformasyon ve Deepfake'e Karşı Önlemler***" idi. Eğitim Komitesi ve Telif Hakları Komitesi üyelerinin konuşmacı olduğu atölye çalışması ilgi gördü.

Çalışma sonrasında katılımcılar Komite toplantılarını gerçekleştirdi ve akşam saatlerinde gerçekleştirilen resepsiyon ve yemekte bir araya gelerek vakit geçirme fırsatı yakaladılar.

Toplantının ikinci günü ise tüm Komitelerin Başkanları çalışmalarına ilişkin sunumlar yaparak üyeleri gelişmeler hakkında bilgilendirdiler. Toplantıda Kasım ayında gerçekleştirilen Luxury Brands Symposium'un başarısı da dile getirilerek Sempozyumun 2026'da yeniden yapılacağı da duyuruldu. Yeni sempozyumun nerede yapılacağı merak konusu...

Bir sonraki Bahar Toplantısı ise 12-13 Mart 2026 tarihlerinde Frankfurt'ta yapılacak.

*Avukat & Marka Vekili, Ortak, GPK Giray | Pınar | Karakuş Hukuk & Danışmanlık, deniz.pinar@gpk-law.com

Simge Şahin*

AIPPI Türkiye / Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği Üyesi

PTMG'nin İlkbahar/2025 konferansı 24-25 Mart tarihlerinde Edinburgh'ta gerçekleşti

Kurulduğu 1970 yılından bu yana, ilaç markaları konusunda uzman profesyoneller ve ilaç sektöründen önemli ve lider isimleri bir araya getiren **Pharmaceutical Trade Marks Group**, yani bilinen kısaltması ile PTMG'nin ilkbahar konferansı 24-25 Mart tarihlerinde İskoçya'nın kendinizi Orta Çağ'da hissettiren büyüleyici atmosfere sahip şehri Edinburgh'ta gerçekleşti. İskoçların milli enstrümanı olan gaydaya atıfta bulunan *"Playing trade mark notes with a bonnie bagpipe twist"* yani, *"Marka notalarını hoş bir gayda esintisiyle çalmak"* başlığı altında gerçekleşen konferans programında birbirinden tecrübeli ve değerli konuşmacılar sunumlarını gerçekleştirdi.

Her zaman olduğu gibi ev sahibi ülkenin kendi iç hukuk düzenine ilişkin bir sunum ile başlayan konferansın ilk sunumu "İskoç Yargılamasının Avantajları" ile ilgiliydi ve oldukça ilgi çekici bilgiler içermekteydi. Konferansın devamında, ilaç ambalajlarının ticari takdim şekli altında korunmasına ilişkin uygulamalar, tanınmış markaların farklı yargı çevrelerinde hangi ilkeler ışığında korunduğuna ilişkin uygulamalar, UDRP uygulamaları gibi çok çeşitli konularda önemli isimlerin sunumları gerçekleştirildi. Konferansta yapılan sunumlara 'https://ptmg.org/conferences/' linkinden ulaşmak mümkündür.

1699-1701 yılları arasında inşasına başlanmış olan ve Edinburgh'un önemli simgelerinden biri haline gelmiş olan Hopetoun Evi'nde gerçekleşen gala gecesi de katılımcılara keyifli bir akşam yemeği yaşattı. PTMG'nin bir geleneği olduğu üzere, bir sonraki ilkbahar konferansının nerede yapılacağı da gala yemeğinde açıklandı. Buna göre, bir sonraki konferans 23-24 Mart 2026 tarihlerinde Almanya'nın Münih kentinde gerçekleşecektir. Hiç şüphe yoktur ki, Almanya'nın en büyük üçüncü kenti olan Münih, katılımcılar için yine birbirinden faydalı sunumlara ve keyifli bir gala gecesine ev sahipliği yapacaktır.

*Partner, Avukat, NSN Avukatlık Bürosu, simge.sahin@nsn-law.com

Röportaj: Yağmur Aktan*

AIPPI Türkiye / Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği Üyesi

Dünya Fikri Mülkiyet Günü: Müzisyen Nilipek ile Söyleşi

Müzik, sadece sahnede ya da kulaklıklarımızda var olmuyor; aynı zamanda bir emek sürecinin, bilgi birikiminin ve mesleki dayanıklılığın sonucu olarak ortaya çıkıyor. Her şarkı, arkasında saatlerce süren yaratım süreci, prova, kayıt, düzenleme ve dağıtım gibi aşamaları barındırıyor. Bu süreç boyunca müzisyenin haklarını korumak ve emeğini sürdürülebilir kılmak, telif haklarının temel amacı. WIPO, bu yılki Dünya Fikri Mülkiyet Günü temasında müziğe odaklanarak, bu hakların sadece yaratıcıyı değil, aynı zamanda kültürel üretimin kendisini de koruduğunu vurguluyor. Çünkü bir şarkının kimin tarafından, nasıl üretildiği kadar; onun kim tarafından, nasıl korunduğu da önemli.

Nilipek, bağımsız müzisyen.

Müziğini hem Türkiye'de hem Almanya'da üreten bağımsız sanatçı Nilipek ile yaptığımız bu söyleşide, telif haklarıyla olan ilişkisini, MESAM ve GEMA gibi meslek birlikleriyle deneyimlerini, dijital platformlardan gelir elde etmenin zorluklarını, yapay zekânın müzik üretimine etkilerini konuştuk.

1) **Bir süredir hem Türkiye'de hem de Almanya'da üretmeye devam ediyorsun. Bu iki ülkede müzik yaparken telif haklarıyla ilgili ne gibi deneyimlerin oldu? Süreçler arasında belirgin farklar var mı, ya da seni şaşırtan noktalar oldu mu?**

Kısa süredir Almanya'da yaşıyorum, o yüzden telif konusuyla ilgili karşılaştıracak kadar tecrübem henüz olmadı.

2) Şarkılarının telif haklarını koruma ve takibini yürütme sürecinde nasıl bir yol izliyorsun? Türkiye'de MESAM'la, Almanya'da da GEMA'yla bir bağın var mı? Bu tür meslek birliklerinin müzisyenler için sunduğu destekleri nasıl değerlendiriyorsun?

İlk albümümden beri MESAM üyesiyim, birkaç ay önce de buradaki telif takibi için GEMA'ya üye oldum. Şarkılarımın bildirimlerini ve meslek birliği süreçlerini genelde kendim yürütüyorum; yani bir edisyon şirketim ya da editörüm yok. GEMA'nın desteklerini, yeni üye olduğum için henüz deneyimleme şansım olmadı ama MESAM'da tam üye olduğum için özel sigortadan faydalanabiliyorum. Onun dışında, bir sözleşme ya da herhangi bir ikilemde işin hukuki boyutuyla ilgili doğrudan iletişim kurabileceğim bir yer olması insana iyi hissettiriyor.

3) Her iki ülkede müzisyen olarak karşılaştığın zorluklar neler oldu? Sence benzer sorunlar mı öne çıkıyor, yoksa her yerin kendine özgü sıkıntıları var mı?

Benzer zorluklar da var, farklı zorluklar da. En büyük zorluk, müzisyen olmaktan çok hayatta kalabilmekle ilgili; Türkiye'de şu an paranın dağılımı çok dengesiz, serbest çalışan birinin gündelik yaşamını devam ettirebilmesi daha zor. Bir de genel olarak serbest çalışma sisteminin Almanya'da daha kolay ve çalışan dostu olduğunu düşünüyorum. Bunun müzisyen tarafına geçersek, müzisyen de böylece serbest çalışan bir meslek sahibi sayılıyor ve en az diğer meslekler kadar saygı görüyor. Bahsettiğim ekonomik dengesizlik ve sistemin de karmaşıklığı, Türkiye'de herkesi daha kayıtsız bir ekonomiye yönlendiriyor — çünkü başka türlü para kazanmak ya da kazandığın paranın hayata yetmesi çok daha zor.

Genel olarak, müzisyen olmanın ve turlamanın maliyeti dünyada arttı; kendi kendinizi finanse edince, yani bir plak şirketiyle çalışmayınca bu çok daha zorlaşıyor. Bu açıdan iki ülke benzer. Ama Türkiye'nin avantajı, mekanlarda hâlihazırda backline bulunması, mekanların bazı giderleri karşılaması ve konser vermek istiyorsanız belli şartlarla o mekânı size açması diyebilirim. Her şey tabii ki daha esnek. Almanya belki daha güvenli, ama kurallar daha katı; birçok şeyi kendiniz üstlenmeniz gerekiyor ama Türkiye'nin aksine destek ya da fon bulmak mümkün. Yani popüler müzik de kültürün bir parçası olarak görülüyor ve destekleniyor. Mekanların tek bir şehirde ya da bir şehrin belli ilçelerinde toplanması yerine çok daha yayıldığını görüyorum. Çok daha fazla irili ufaklı mekân var, çoğu zaman akustik düzenleme ve ses sistemi belli bir standardın üzerinde.

4) Bağımsız bir müzisyen olarak şarkılarından gelir elde etmek senin için nasıl bir süreç?

Eser üzerinden düşünürsek, aslında Almanya'da pek deneyimim yok ama aşağı yukarı ne yapacağımı biliyorum ve her şey daha net diyebilirim. Türkiye'de gri alanları el yordamıyla çözmeniz gerekiyor; sanırım Almanya'da herkesin kendi işini yapması daha yaygın olduğu için net bilgiye daha kolay ulaşılabiliyor.

Türkiye'de de sıkıntı yaşadığımı söyleyemem aslında. Örneğin, dijital platformlardan elde ettiğimiz dinleme/izleme gelirlerini dijital içerik üretici sıfatıyla alıyoruz — bu sayede belli bir miktara kadar bu gelir beyan gerektirmiyor ve stopaj direkt bankada kesiliyor. Telifler konusunda da şu ana kadar bir sıkıntı yaşamadım. Sadece, dediğim gibi, gelir vergisi ve müzisyenin pozisyonuyla ilgili çok fazla gri alan ve tanımsızlık var; bazı konularda inisiyatif almanız, risk almadan ilerlemeniz gerekiyor.

5) Türkiye ve Almanya'daki müzik endüstrisi kıyasladığında seni en çok ne şaşırttı ya da ne farklı geldi? Bu farklar müziğini ya da üretim sürecini nasıl etkiliyor?

Türkiye'de endüstrinin çeperinde, Almanya'da ise neredeyse dışındayım. Türkiye'de son on yılda endüstrinin hem iyi hem kötü anlamda epey değiştiğini gözlemleyebildim; hem faydası hem zararı oldu. Aslında yine bahsettiğim ilk konuya dönüyoruz: Endüstride de (hayatta olduğu gibi) genel bir dengesizlik var ve paydaşların var olmayı sürdürebilmesi mevcut koşullarda çok zorlaşıyor. Bu da herkesin çok daha garanti işlere, garanti seslere yönelmesine neden oluyor bence; risk alma şansı azalıyor. Standartlaşıyor yani, göze kulağa ulaşan çoğu şey. Ama bir yandan da bu güvensizlik, yeraltında tuhaf ve heyecan verici bir çeşitlilik de yaratıyor.

Almanya'da çok daha fazla yer, olasılık, güven ortamı var. Şu ya da bu şekilde kazandığınız parayla hayatta kalmak, işini sürdürmek Türkiye'ye göre daha olası. Endüstriye dahil olmadığım için net bir gözlemde bulunamıyorum ama genel olarak daha güvende hissediyor insan.

6) Son zamanlarda yapay zekâ (*"AI"*) ile üretilen müzikler çok konuşuluyor. Sence bu gelişmeler müzisyenler için bir tehdit mi, yoksa yeni bir alan mı açıyor? AI'ın müzik üretimine dahil olmasıyla birlikte telif hakları ya da eser sahipliği gibi konularda kafanı kurcalayan şeyler oluyor mu? Bu teknolojinin müzik dünyasını ve müzisyenlerin yerini gelecekte nasıl etkileyebileceğini düşünüyorsun?

Bu, çok uzun uzun kendi aramızda da tartıştığımız bir konu. Yapay zekânın, müziğin üretiminde teknik açıdan çok fazla şeyi kolaylaştırdığı bir gerçek. Biz de tıpkı yapay zekâ gibi, yüzyıllardır üretilen müziklerden beslenerek, onu rafine ederek yeni bir şey üretiyoruz. Yine de tamamen AI ile üretilen müzikler fırsatçılık ve hatta biraz tabiri caizse kulağa dolandırıcılık gibi geliyor. Örneğin, YouTube'da "kurgu grup" olarak yayınlanan AI albümler var; bunlar özellikle belli bir keşif hissine hizmet eden, çoğu zaman Orta Doğu, Afrika, Uzak Doğu funk müziklerini taklit eden içerikler. Bu, şimdi müziği o dönem gerçekten yapan, bunun zorluğunu yaşayan insanlara haksızlık değil mi? En basit haliyle, bir eser eğer tamamen yapay zekâyla üretiliyorsa, bunun açık bir şekilde belirtilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Uzun vadede, özellikle senkronizasyon alanında yapay zekâ müziklere yönelineceğini tahmin ediyorum — özellikle düşük bütçeli işlerde. Bazı dijital platformlarda playlist'lerin yapay zekâ şarkılarla şişirildiği de biliniyor. Ama bir yandan, seri üretime geçen her şey gibi, müzisyenliğin ve şarkı yazarlığının da zanaat tarafı öne çıkacak ve tercih edilecek bence. Bu yapay zekâ heyecanının illaki bir yerde söneceğini, insanların birbirine benzeyen birçok şeyden sonra "yeni hissettiren" ilk müziğe sarılacağını da düşünüyorum bir yandan — çünkü müzik tarihi bu dalgalanmalarla dolu. Bir de tabii ki icra tarafı var. Yani kötümser değilim ama gerçekçi de bakmaya çalışıyorum.

7) Her iki ülkede de telif haklarıyla ilgili seni en çok zorlayan şey ne oldu? Böyle durumlarda nasıl bir yol izliyorsun ya da ne işe yarıyor diyebilirsin?

Çok büyük bir zorluk yaşamadım, aslında meslek birliklerine dahil olduktan sonra her şey biraz kolaylaşıyor. Sadece — özellikle cover'larda — şarkı hak sahipleri herhangi bir aranjman payı vermekte istekli olmuyorlar bazen ya da ses mühendislerinin, enstrüman çalanların yoruma katkısı çok kolay görmezden gelinebiliyor. Bu payların biraz standartlaşması her şeyi kolaylaştırırdı diye düşünüyorum.

8) Sence Türkiye'de müzisyenlerin telif hakları konusunda daha fazla bilgi sahibi olması için neler yapılabilir? Almanya'daki deneyimlerinden yola çıkarak buraya da uyarlanabilecek şeyler var mı?

Bence internette net kaynaklar olması gerekiyor; hem yazılı hem de görsel/video olarak. Belki podcast'ler yapılabilir. Burada neyi nasıl yapacağımı çoğu zaman internetteki kaynaklardan öğrendim. Türkiye'de de bazı kaynaklar var ama belki de önce gri alanların netleşmesi, tanımların yapılması gerekiyor ki doğru şekilde aktarılabilsin.

***

Nilipek'e söyleşi için teşekkür ederiz; hem kendi deneyimlerini samimiyetle paylaştığı hem de müzisyenlerin karşılaştığı zorluklara dair farkındalığımızı derinleştirdiği için. Bu söyleşi, müzikal üretimin yalnızca sanatsal bir yaratım süreci değil, aynı zamanda hukuki, ekonomik ve sosyal boyutları olan çok katmanlı bir emek alanı olduğunu bir kez daha gösteriyor. Telif haklarının doğru şekilde korunması, bağımsız sanatçıların üretimlerini sürdürülebilir kılmaları için hayati önemde. Ancak bu korumanın etkili olabilmesi, sanatçıların kendi hakları konusunda yeterli bilgiye ulaşabilmeleriyle de doğrudan ilişkili. Bu noktada, meslek birliklerinin rolü kritik bir önem taşıyor. Sanatçılara yalnızca telif takibi ve gelir dağılımı konusunda değil, aynı zamanda hukuki destek, sosyal güvence ve sektörel rehberlik alanlarında da kapsamlı bir destek sunmaları gerekiyor. Özellikle yeni başlayan ya da sistemin dışında kalan müzisyenlerin, meslek birlikleri aracılığıyla haklarını öğrenebilecekleri, kendilerini güvende hissedebilecekleri bir yapıya ihtiyaçları olduğu aşikâr. Ayrıca, bu birliklerin daha şeffaf, erişilebilir ve kapsayıcı hale gelmesi; sanatçılara yalnızca haklarını korumakla kalmayıp onları güçlendiren birer dayanak noktası olmalarını sağlayacaktır.

*Fikri Haklar Uzmanı, Invokat, yagmur.aktan@invokat.com

***Cansu Çatma Bilen

Röportajı Düzenleyen

**Av. Ece Akyol

Röportajı Verenler

*M. Kaan Dericioğlu

Röportajı Verenler

AIPPI Türkiye Genç Üyeler Komitesi Röportaj Serisi: Geçmişten Geleceğe Bir Köprü

Fikri mülkiyet dünyası, geçmişten günümüze sürekli bir değişim ve dönüşüm içinde. Bu dinamizmin içinde tecrübeyle gençliğin, geçmişle geleceğin buluşması bize yepyeni bakış açıları sunuyor. İşte tam da bu noktada, AIPPI Türkiye Genç Üyeler Komitesi olarak mesleki gelişimimize katkı sağlamak amacıyla düzenlediğimiz Medya ve İçerik Geliştirme Grubu Röportaj Serisi ile sektörde farklı kuşakların birikimlerini bir araya getiriyoruz.

Serimizin ilk röportajında, AIPPI Türkiye'nin onursal üyesi Sayın M. Kaan Dericioğlu ve komitemizin en genç üyelerinden Av. Ece Akyol ile bir araya gelerek fikirlerin, deneyimlerin ve vizyonların kuşaklar arası etkileşimini mercek altına aldık. Zamanın getirdiği değişimi, sektörün evrimini ve genç hukukçuların fikri mülkiyet alanındaki yolculuklarını ele alırken, okuyucularımıza farklı perspektifler sunmayı amaçladık.

Geçmişin sağlam temelleri üzerine, bugünün enerjisini ve yarının vizyonunu ekleyerek şekillenen bu röportaj serisiyle, fikirlerin nasıl nesilden nesile devredildiğini ve bu sürecin sektörümüze nasıl yön verdiğini keşfetmeye davetlisiniz.

C.Ç.B.: Kaan Bey bizler sizleri tanıyoruz aslında, ancak yine de kendi cümleleriniz ile bizlere kendinizi tanıtmak ister misiniz?

M.K.D.: Patent ve Marka Vekiliyim. Türkiye'nin Avrupa Patent Sözleşmesi'ni onaylaması ile, ayrıca Avrupa Patent Vekili de oldum. Mesleki faaliyetimin ilk yıllarından itibaren Holdingler, Şirketler, Sivil Toplum Kuruluşları ve Üniversitelerde tüm fikir ürünlerinin korunması konusunda eğitim çalışmaları, danışmanlık ve vekillik yaptım.

Mesleki faaliyetlerimin ikinci aşamasında, çeşitli üniversitelerde fikri haklar kapsamında, eserler, buluşlar ve patent sistemi, endüstriyel tasarımlar, markalar ve bunların korunması korunlarında dersler verdim. Bu kapsamda şu üniversiteleri sayabiliriz. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, İstanbul Bilgi Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir Teknik Üniversitesi, Özyeğin Üniversitesi. Bu derslerin dışında birçok üniversite, sivil toplum kuruluşu ve şirket bünyesinde yapılan panellere ve toplantılara katıldım. TOBB Patent Meclisi Başkanlığı görevini yaklaşık 11 yıl yaptım.

Önemli olarak anımsadığım faaliyetler arasında Devlet Planlama Teşkilatı tarafından her yıl hazırlanan Kalkınma Planlarının Fikri Haklar alanındaki rapor çalışmalarıdır. Sınai Mülkiyet konusu, Bilim Araştırma ve Teknoloji konusunun bir Alt Komisyonu olarak kabul edilmişti. Bu Alt Komisyonun Raportörlüğü yaptım ve hazırlanan raporda, konun önemi nedeniyle Alt Komisyon yerine, bağımsız bir fikri haklar komisyonu kurulması önerildi.

Alt Komisyon Raporu'nda önerilen en önemli konulardan biri de çok uzun yıllardır bir türlü hazırlanamayan yeni bir Patent Kanunu'nun, Devlet Planlama Teşkilatı bünyesinde kurulacak bir Özel İhtisas Komisyonu tarafından hazırlanması idi. Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından kabul geren bu öneriye göre, Türk Patent Enstitüsü Kuruluş Kanunu ve Patent Kanunu Tasarılarını hazırlamak üzere bir Özel İhtisas Komisyonu kurulmuştur. Raportörlüğünü yaptığım bu komisyonun ve daha sonraki çalışmalarının sonucunda 23 Mart 1879 tarihli İhtira Beratı Kanunu tarih olmuştur.

C.Ç.B.: Ece Hanım siz AIPPI Türkiye'nin en genç üyesisiniz, bunu biliyor muydunuz? Sizleri de kısaca tanıyabilir miyiz?

E.A.: Açıkçası AIPPI Türkiye'nin genel sekreter yardımcısı olarak görev aldığım için bunu tahmin ediyordum fakat bu röportaj sayesinde kesinleşti. 2022 yılında Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ndeki hukuk lisans eğitimimden tam burslu olarak mezun oldum. Mezuniyetimin hemen ardından, akademik yolculuğuma devam etme kararı aldım ve 2022 yılının Eylül ayında Ankara Üniversitesi'nde WIPO- Türk Patent ve Marka Kurumu iş birliği ile yürütülen Fikri Mülkiyet Hukuku alanında tezli yüksek lisans eğitimime başladım. 2024 yılında, yüksek lisansımın tez döneminde, Türk Patent ve Marka Kurumu tarafından düzenlenen marka ve patent vekilliği sınavlarında başarı kaydederek Türkiye'nin en genç marka ve patent vekili unvanını kazandım. Bu unvan, sadece kişisel bir başarı değil, aynı zamanda fikri mülkiyet alanında ilerleme isteğimi arttıran bir dönüm noktası oldu.

C.Ç.B.: Sektöre nasıl girdiniz?

M.K.D.: Sektöre girişim, babam rahmetli Hayri DERİCİOĞLU'nun Sanayi Müfettişliği görevinden 1964 yılında emekli olduktan sonra Patent ve Marka Vekili (o zamanki adı İhtira ve Marka Tescil Ajanlığı idi) işine başlaması ile olmuştur.

E.A.: Sektöre girişim aslında oldukça doğal bir şekilde gelişti. Fikri mülkiyet alanıyla tanışmam kariyerimde çok daha erken dönemlere dayanıyor. Sevgili annem Müşerref AKYOL'un 2009 yılında AKYOL IP'yi kurmasıyla bu alana adım attım. Küçük yaşlardan itibaren marka, patent ve tasarım koruması gibi konuların içinde olmak, bu alana duyduğum ilgiyi pekiştirdi ve kariyer yolumu şekillendirdi. Ancak başlarda bu alanda kesin olarak çalışmayı planlamıyordum. Hukuk fakültesine başladığımda da kendimi marka ve patent vekili olarak hayal etmemiştim. Dönüm noktası ise aslında biraz tesadüfi oldu.

Kazanmayı pek de planlamadığım yüksek lisans sınavını geçerek Fikri Mülkiyet Hukuku alanında akademik eğitime başladım. Teorik bilgiyle derinleşmek, sektöre yönelik ilgimi daha da artırdı ve bu alanda kesin olarak çalışmaya karar verdim. Bugün geriye dönüp baktığımda, erken yaşlardan itibaren iç içe olduğum bu alanın benim için en doğru yol olduğunu görüyorum.

C.Ç.B.: Bu alanda çalışmayı hedefliyor muydunuz?

M.K.D.: Şüphesiz bu sorunuzun yanıtı hayırdır. Bu tür bir iş yapmayı hiçbir zaman planlamamıştım. 1964 yılından itibaren babamın bürosunda birlikte çalışmıştım. Üniversiteyi bitirip askerlik görevimi yaptıktan sonra babamın önerisi ile Ankara Patent Bürosu'nu kurarak bu alanda çalışmaya başladım.

E.A.: Hukuk fakültesinde okurken aslında net bir şekilde hangi alanda ilerleyeceğime karar vermemiştim. Özellikle hukuk fakültelerinde fikri mülkiyet hukukunun zorunlu bir ders olmaması, bu alanda fikir edinmemi ve seçim yapmamı zorlaştırdı. Ancak çocukluğumdan itibaren annem Müşerref AKYOL'u görmek, onun çalışma etiğine ve sektördeki duruşuna aşina olmak, fikri mülkiyet alanına dair bakış açımı şekillendirdi. Hem bir çalışan hem de işveren olarak sektörün ne kadar saygın ve önemli olduğunu fark etmemi sağladı. Bu deneyimler, aslında ilerleyen yıllarda benim için doğal bir seçim haline geldi. Avukatlık stajım sırasında özellikle marka davalarına bakan bir hukuk bürosunda çalışmam, fikri mülkiyet hukukuna olan ilgimi artırdı. Diğer dosyalar arasında bu alandaki davaların daha niş bir sektör olmasının yanı sıra dinamik, yenilikçi ve çözüm odaklı bir yaklaşım gerektirdiğini fark ettim. Bu da beni sektörde ilerlemeye daha fazla motive etti.

C.Ç.B.: Ailenizin de bu alanla iç içe olması sizce bir avantaj mıydı?

M.K.D.: 1964 yılında ve sonraki yıllarda Türkiye'de bu konuyu bilen kişi sayısının ne kadar az olduğunu düşünürsek, avantaj mı dezavantaj mı karar vermek kolay değil. Buluş yapan kişi sayısının azlığı doğal olarak patent sayısının da yok denecek kadar az olmasına yol açmıştır. Günümüzde dahi pek kişi tescil ettirdikleri markaları patent olarak adlandırmaktadır.

E.A.: Ailemde bu işi uzun süredir yapan birisi olması büyük ölçüde bir avantajdı. Bu alanda tam zamanlı ve kesin olarak çalışmaya karar vermeden önce bu avantajın tabii ki farkında değildim. Özellikle lise ve üniversite yıllarımı sürekli çalışarak geçirdiğim için bu avantajın farkına varamamış olmamda etkili olduğunu düşünüyorum. Ancak bunun yanında kariyerimin başında hangi alanda çalışmak istediğime karar vermek büyük bir avantaj oldu. Öğrenmek için sorduğum en detaylı soruya bile sabırlı bir yaklaşımla geri dönüş yapılması ve gerçekten öğrenene kadar açıklamalarla yardımcı olunması, bu alanı daha derinlemesine anlamamı sağladı. Bu yaklaşım, aynı zamanda sektördeki deneyimim açısından büyük bir avantaj oldu çünkü bana sadece teknik bilgi kazandırmakla kalmadı, aynı zamanda sektörde doğru bir iletişim ve iş birliği anlayışının nasıl olması gerektiğini de öğretti. Genç yaşta, AIPPI gibi derneklerin düzenlediği uluslararası etkinliklerle tanışma fırsatım oldu ve bu etkinlikler, sektördeki dünyaca tanınmış isimlerle birebir iletişim kurmamı sağladı. Bu deneyim, sadece yeni bilgiler edinmemi sağlamakla kalmadı, aynı zamanda global bir ağda yer alarak farklı bakış açıları kazandım. Hem iş dünyasında hem de kişisel gelişimimde çok değerli bir deneyim oldu. Sektördeki en iyilerle tanışmak, insanın gerçekten ufkunu genişletiyor. Bazen de avantajların yanında dezavantajları da olabiliyor. En büyük zorluklardan biri, 7/24 çalışma temposu. Fikri mülkiyet hukuku, zamanla yarışılan ve dikkat gerektiren bir alan olduğu için, çoğu zaman günün her saati işlerle meşgul olmak durumunda kalabiliyorum. Bu durum, iş – özel hayat dengesini sağlamak konusunda zorluklar yaratabiliyor. Bu dezavantajın temel sebebi ise kendi işimizi yapıyor olmamız; sorumluluklar daha büyük ve işler sürekli

bir akış içinde devam ediyor. Bir diğer dezavantaj ise sorumluluğun daha yüksek olması. Her kararın ve her adımın, danışmanlık yaptığınız firmalar için önemli sonuçlar doğurması, büyük bir sorumluluk yükü getiriyor. Kendi işimizde çalışıyor olmak, bu sorumluluğu daha da ağırlaştırıyor ve her şeyin doğru şekilde yapılması gerektiği için zaman zaman stresli olabiliyor.

C.Ç.B.: Sektördeki ilk yıllarınızı, o dönemki sektörü biraz anlatabilir misiniz?

M.K.D.: İlk yıllarda Patent ve Marka Vekilliği ile uğraşan kişilerin sayısı 10'dan çok değildi.

1964 yılı esas alınırsa, Alameti Farika Nizamnamesi (1871) ve İhtira Beratı Kanunu (1879) yürürlükteydi. Bu iki yasal düzenlemenin yenilenmesine ilişkin ciddi bir çalışma da yoktu. Harçlar Kanun ile ilgili bazı değişlikler olmuş ve markalar ve patent konunda resen inceleme yapılmasına ilişkin iki Kanun kabul edilmişti. 1956 yılında ilgili anlaşmadan çekildiğimiz için 1976 yılına kadar Milletlerarası Marka tescil koruması devam etmiştir. 1965 yılında Alameti Farika Nizamnamesi 551 sayılı Markalar Kanunu ile değiştirilmiş, ancak Kanun, bugün için geçerli olan önemli konuları, (yayın, itiraz, sınıf sistemi gibi) içermemiştir.

C.Ç.B.: Ece Hanım sizlerin ilk yılları nasıldı? Beklentilerinizi karşılayabildiniz mi?

E.A.: Sektördeki ilk yıllarımı ikiye ayırabilirim. İlk dönem, henüz profesyonel olarak çalışmadığım, marka ilana itirazları için bülten incelediğim dönemdi. Bu dönemde sektöre dair temel bilgileri edinip, işin dinamiklerini gözlemleme fırsatım oldu. Ancak profesyonel hayata dair beklentilerim, sektöre adım attığımda çok daha farklı ve yoğun bir şekilde şekillendi. Profesyonel iş hayatıyla erken yaşta tanışmak, iletişim becerilerimi geliştirmemi ve sorumluluk almayı öğrenmemi sağladı. İkinci dönem, üniversiteden mezun olduktan ve avukatlık stajımı tamamladıktan sonra başvuru dosyaları hazırlayıp dilekçeler yazmaya başladığım dönemdi. Bu dönemde, teorik bilgiyi uygulamaya geçirme fırsatı buldum ve gerçek dosyalarla çalışmanın getirdiği sorumluluğu daha derinden hissettim. İlk başta oldukça heyecanlıydım, ancak zamanla işin zorluklarıyla karşılaştım ve buna bağlı olarak beklentilerim de şekillendi. Bu dönemde marka dosyaları yerine patent dosyalarına ağırlık vermeye başladım ve patent alanına ilgim arttı. Genel olarak baktığımda, sektördeki ilk yıllarım benim için çok öğretici ve aynı zamanda zorlayıcıydı. Beklentilerimi karşılayabildim, ancak bu süreç birden fazla zorlukla beraber geldi ve her zorluk, öğrenme sürecimi hızlandırdı.

C.Ç.B.: Sizce sektöre dair yaşadığınız en büyük zorluk neydi? Kısaca bahsedebilir misiniz?

M.K.D.: Konunun çok az bilinmesi 1980 li yıllara kadar büyük sorun olmuştur. Özellikte İhtira Beratı Kanunu'nu dilinin anlaşılmaması uygulama aşamalarında zorluk oluşturmuştur.

Çeşitli kurum ve kuruluşlarda yapılan toplantılarda öncelikle, "Buluş nedir? Yenilik nedir? Patent alabilmek için buluşun önceden açıklanmaması gerekir, Tasarım ile buluş arasındaki fark, vb." bilgileri vermek gerekiyordu. Bazı müşteriler, patent almak için randevu talep ediyor ve genellikle marka tescili yaptırmak istedikleri görüşünce anlaşılıyordu.

En önemli zorluklar biri de Kamu Kurumu'nun alt yapı çalışmaları yapmaması ve özellikle uzman kadrolar oluşturmaması idi. Teknik bir konu olan buluşlar nedeniyle kadroda mühendis bulunmaması veya bu konuda çok geç kalınması zorluk olarak söylenebilir. Aynı konuya hukukçuları da ekleyebiliriz.

Diğer ülkelerde başvuru yapıldığı zaman istenilen bilgi ve belgelerden Türkiye'de yaşadığımız zorlukları daha net anlamak mümkün oluyordu. Vekaletnamelerin noter ve konsolosluk tasdikleri, rüçhan haklı patent başvurularında Türkçe tarifnamenin başvuru sırasında verilmesi gibi çok sayıda zorluk söz konusu idi.

Sanıyorum en önemli zorluk yapılan başvuruların öncelikle reddedilmesi gibi bir uygulamanın kurumda yapılması idi.

E.A.: Sektöre dair yaşadığım en büyük zorluk, kayıtlı vekili olan kişilere teklif götüren vekil firmaların oluşturduğu rekabet ortamıdır. Bu tür uygulamalar, sektördeki etik kurallarını ihlal ederek, mesleğin onurunu zedelemektedir. Özellikle, Vekillik Disiplin Sicil Yönetmeliği'nin 19. maddesine aykırı olarak, saldırgan bir tutumla reklam yapılması sektördeki rekabeti etik olmayan bir düzeye çekmektedir. Bu durum, sektördeki profesyonellik anlayışını olumsuz yönde etkilemektedir. İdari iptal prosedürünün uygulamaya geçmemiş olması, sektörde önemli bir problem yaratmaktadır. Özellikle, iptal başvurusu yapmak isteyen müvekkillerimize resmi bir kılavuzun yayınlanmamış olması, bu süreci açıklamakta ve yönlendirmekte zorluk yaşamamıza neden olmaktadır.

C.Ç.B.: Bugün geldiğiniz noktada, geçmişte daha farklı yapardım dediğiniz bir şey var mı?

M.K.D.: Patent ve Marka Vekilliği'nin bir meslek olarak tanınması, bu mesleğe sınavla girilmesi, denetim konularının varlığı vb. konuların geçmişte olmaması Türkiye için büyük kayıptır. Örneğin, Devlet Planlama Teşkilatı bünyesinde hazırlanan Kanun Tasarısı ve 1995 KHK olmasaydı 2016 yılında kabul edilen, Sınai Mülkiyet Kanunu olabilir miydi? Bu kanunun büyük bölümü KHK da alınmıştır.

Bizim kuşağın bugünkü koşulların oluşturulması için ne çok işler yaptığı incelendiğinde görülecektir. Yapılan tüm olumlu işler bugünkü bilgiler olmadan yapıldığı için, geçmişten daha farklı yapılabilirdi.

E.A.: Bugün geldiğim noktada, daha farklı yapmayı tercih edeceğim bir şey olduğunu düşünmüyorum. Çünkü sektöre ilk adım attığım 2010'lu yıllardan itibaren alana olan yakınlığım ve eğitim süreçlerimi sırasıyla, zaman kaybetmeden tamamlamam sayesinde her şeyi doğru zamanda yaptığımı düşünüyorum. Şu an için daha farklı bir yaklaşım benimsemeyi tercih edeceğim bir husus yok. Tek üzüntüm, 2023 yılında gerçekleştirilmesi gereken vekillik sınavının planlanan tarihte yapılmaması. Eğer sınav o tarihte gerçekleşmiş olsaydı, vekillik unvanımı 2023 yılında kazanmış olacaktım. Bu durum şu an geriye dönüp baktığımda gülümseten bir konu. Bu konuda hissettiğim en büyük üzüntüm şu an budur.

C.Ç.B.: Türkiye'nin AIPPI açısından konumlandığı noktadan memnun musunuz?

M.K.D.: AIPPI Türk vekiller için çok aydınlatıcı olmuştur. Konuların ele alınışı ve sunuluşu bizler için çok önemlidir. Mutlaka her çalışmasına katılmamız gerekir.

E.A.: Evet, Türkiye'nin AIPPI açısından konumlandığı noktadan memnunum. AIPPI, fikri mülkiyetin korunmasına yönelik uluslararası düzeyde en köklü ve saygın organizasyonlardan biri ve Türkiye, bu organizasyonun etkin bir parçası haline gelmiş durumda. Katıldığım konferanslar ve panellerde, Türk meslektaşlarımızın sayısının hızla arttığını ve bu sayede uluslararası platformda prestijimizin daha da güçlendiğini gözlemliyorum. AIPPI Türkiye'nin düzenlediği etkinlikler sayesinde, ülkemizdeki uzmanlar, dünya çapındaki meslektaşlarıyla bilgi paylaşımı yapma ve ortak projelerde yer alma fırsatı buluyor.

Bu durum, Türk fikri mülkiyet hukukunun gelişimine katkı sağlamakla kalmayıp, küresel düzeydeki etkisini de arttırmaktadır.

C.Ç.B.: Fikri Haklar sektörü için gelecekten beklentileriniz neler?

M.K.D.: Öncelikle Türk Patent ve Marka Kurumu'nun, diğer ülkelerle karşılaştırılarak eksiklerini tamamlaması gerekir. Vekiller için ise, AIPPI ve benzeri kuruluşlarla ilişkilerini artırması, Avrupa Patent Vekilliği konusuna daha fazla önem verilerek vekil sayısının çoğaltması gerekir.

E.A.: Fikri haklar sektörüne dair geleceğe yönelik en büyük beklentim, mesleğin itibarının giderek artmasıdır. Bunun yanı sıra, mesleğimizin üçüncü kişilere tanıtılırken zorluk yaratmayacak derecede bilinir hale gelmesini bekliyorum. Mesleğimizin yalnızca başvuru yapmaktan ibaret olmadığı, aynı zamanda ticarileştirme gibi dünyada büyük yer tutan IP konularının etkin bir şekilde hayat bulmasına yardımcı olduğu gerçeğinin anlaşılması sektör için son derece önemli. Türkiye'de IP denildiğinde çoğunlukla başvuru süreçlerinin akla gelmesi, mesleğimizin önemini tam anlamıyla yansıtamıyor diye düşünüyorum.

C.Ç.B.: Bu alana yeni girecek olan, yeni mezun olan meslektaşlarımıza önerileriniz neler olur?

M.K.D.: Sanırım orta öğretimden başlamak üzere, bütün öğretim kurumlarında Fikir Ürünleri konusu işlenmelidir.

Kısa süreli stajlarla bu konuyu öğrenmek ve uygulamak zordur. Türkiye'de eğitim sırasında yeterli bilgi verilemediği için deneyimli vekillerin yanında yeterli süre çalışılmasını öneririm.

E.A.: Fikri mülkiyet hukuku, diğer hukuk alanlarından farklı olarak bir ihtisas alanı ve teknik bilgi gerektiren bir alandır. Çoğu hukukçu meslektaşımız, patent vekilliği sınavında başarılı olmasına rağmen, teknik terimlerle ilgili eksiklikler nedeniyle patent başvurularında zorluk yaşayabiliyor. Bunun yanı sıra, mühendis meslektaşlarımız da hukuk nosyonuna aşina olmadıkları için başvuru süreçlerinde zorluklar yaşayabiliyorlar. Bu alana yeni girecek olan, özellikle hukuk fakültesi mezunu meslektaşlarıma önerim, fikri mülkiyet hukukuna ilgi duyuyorlarsa bu alanda hizmet veren firmalarda yaz stajlarına başvurmalarıdır. Bu sayede sektörde neler beklendiğini, hangi süreçlerin izlendiğini ve dosyaların nasıl hazırlandığını deneyimleyebilir, ilgilerini daha da pekiştirebilirler. Ayrıca, mümkünse fakültede seçmeli ders olarak fikri mülkiyet hukuku alarak teorik alanda da fikir sahibi olmaları büyük fayda sağlar.

C.Ç.B: Verdiğiniz yanıtlar için sizlere çok teşekkür ediyoruz. Bu röportaj, fikri haklar dünyasında deneyim ve yeniliğin aslında nasıl iç içe geçtiğini bir kez daha gözler önüne seriyor. AIPPI Genç Üyeler olarak bizler de geçmişin bilgi birikimiyle geleceğin vizyonunu harmanlamaya devam ederek, sektörde yeni diyaloglara ve ilham verici buluşmalara yer açmaya devam edeceğiz.

*Emekli Patent ve Marka Vekili, kaan.dericioglu@gmail.com
**Marka ve Patent Vekili, Akyol IP & Consultancy, ece.akyol@akyolpatent.com
***Avukat, Marka Vekili, Derici̇oğlu&Eren Hukuk Bürosu, cansu.catma@dne-legal.com

Güldeniz Doğan Alkan*

AIPPI Türkiye / Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği Üyesi

Cansu Evren**

AIPPI Türkiye / Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği Üyesi

TÜRKPATENT'ten Markaların Kapsamlarındaki Mal ve Hizmetlerin Sınırlandırılması Uygulamasında Çığır Açan Bir Karara İlişkin Değerlendirmeler

Markaların tescil başvuruları yapılırken, başvurunun ulusal ya da uluslararası nitelikte olmasından bağımsız olarak, belirli mal ve hizmetlere yönelik bir kapsam tanımlanır. Başvuru sahipleri, uluslararası bir sınıflama sistemi olan Nice Sınıflandırması[1] kapsamında, 01 ile 45 arasındaki sınıflarda gruplandırılmış mal ve hizmetler arasından seçim yaparak markalarının kapsamını belirleyebilir. Ayrıca, bu sınıflandırmaya uygun olmak koşuluyla, markalarının kapsayacağı mal ve hizmetleri kendi faaliyet alanlarına özgüleyerek kendileri de belirleyebilir. Nitekim hızla gelişen ve değişen günümüz dünyasında marka sahiplerinin faaliyet alanlarını özgülemek için klasik Nice Sınıflandırmasının dışına çıkarak emtia listelerini belirleme ihtiyacı duymaları oldukça doğaldır.

Sınai Mülkiyet Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmeliğin ("Yönetmelik") Sınıflandırma başlıklı 09. maddesi "*Başvuruya konu mal veya hizmetler Kanunun 11 inci maddesine uygun olarak Nis Anlaşmasında yer alan esaslara göre sınıflandırılır. Tescili talep edilen mal veya hizmetlerin Nis Anlaşmasına göre sınıflara ayrılmış olarak ve mal veya hizmetlerin sınıf numaraları belirtilerek sunulması gerekir.*" hükmünü içermekte olup, esasen markaların kapsamlarının sınırlandırılmasına izin vermektedir.

Bu şekilde yapılan marka başvuruları taraflar arasındaki olası uyuşmazlıkların önüne geçebileceğinden gerek Türk Patent ve Marka Kurumu ("TÜRKPATENT") gerekse de Mahkemeler nezdindeki iş yükünü de azaltmak için iyi bir seçim olmaktadır. Benzer şekilde markaların kapsamlarının sonradan spesifik faaliyet alanlarına sınırlandırılması taraflar arasındaki uyuşmazlıkları sulh yolu ile bertaraf etmek için alternatif çözüm yöntemleri arasında sayılabilir. Nitekim hem Sınai Mülkiyet Kanunu ("SMK") madde 19/4'te ve Yönetmeliğin Uzlaşma başlıklı 32. maddesinde Kurum'un tarafları uzlaşmaya davet edebileceği düzenlenmiş olup, uyuşmazlıkların alternatif çözüm yöntemleri ile çözümlenmesi Kurum mevzuatı ile de teşvik edilmektedir.

Buna karşın uygulamada özellikle ulusal marka başvuruları bakımından gerek ilk başvuru aşamasında gerek sonradan sunulan sınırlandırma taleplerinin TÜRKPATENT tarafından oldukça dar yorumlandığı ve sıklıkla reddedildiği ve hatta bunun da ötesinde, Kurum'un, Dünya Fikri Mülkiyet Ofisi ("WIPO")

1 https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/12/20241220-6.htm

aracılığıyla iletilen uluslararası marka başvurularında mal ve hizmet sınıflarını daraltarak spesifik mallar ve hizmetler üzerinde tescil yapılmasına olanak sağladığı; ancak aynı esnekliği ulusal marka başvurularına tanımadığı gözlemlenmektedir[2].

Bu yönelimin önünün dar bir uygulama ile kapatılması ise yerinde değildir. Nitekim, bu şekilde başvuru sahipleri markalarını yalnızca gerçekten ve ciddi olarak kullanacakları mal ve hizmetler üzerinde tescil ettirebilecek ve bu da sicilin çok daha temiz ve güvenilir bir hale gelmesini ve markaların birlikte var olabilecekleri bir sicil oluşmasını sağlayacaktır[3].Durumu bir örnek ile açıklamak gerekirse, taraflar (başvuru sahibi ve itiraz sahibi) arasında akdedilen sulh sözleşmesi uyarınca, başvuru sahibi tarafından sunulan sınırlandırma talebi bir olayda Kurum tarafından 2021 yılında vermiş olduğu kararı ile

> *"marka emtialarının sonuna* ***YUKARIDA BELİRTİLEN HİZMETLERİN HİÇBİRİ; ERİŞİM KONTROL*** **ÜRÜNLERİ, GÖRÜNTÜLÜ İNTERKOM ÜRÜNLERİ, SESLİ İNTERKOM ÜRÜNLERİ, GÖZETİM ÜRÜNLERİ, DİJİTAL KAMERALAR, AĞ KAMERALARI, WEB KAMERALARI VE IP KAMERALARI** ***DAHİL ANCAK BUNLARLA SINIRLI OLMAMAK ÜZERE KAMERALAR, GÖRÜNTÜ ŞİFRELEYİCİLER, VİDEO ŞİFRE ÇÖZÜCÜLERİ, AĞ BELGE SUNUCULARI, BASKI SUNUCULARI, AĞ VİDEO*** **ÜRÜNLERİ, RADARLAR, HOPARLÖRLER, MİKROFONLAR VE YUKARIDA BELİRTİLEN ÜRÜNLER İÇİN YAZILIM VE AKSESUARLAR İLE İLGİLİ DEĞİLDİR.'** *ibaresinin eklenmesi talep edildiği tespit edilmiştir. Eşya sınırlandırmanın temel amacı itilaf ya da benzerlik nedeniyle iki marka arasında iltibası önlemek adına; iltibas yaratabilecek mal ya da hizmetlerde kısıtlamaya gidilmesidir. Talebiniz üzerine yapılan incelemede yukarda sözü geçen ibarenin marka başvurusu emtia listesinin tamamı ile ilişkili olmadığı, talep edilen emtiaların tamamını kısıtlamadığı görülmüştür. Dolayısıyla marka emtiası üzerinde* ***genel ifadelerle eklenme şeklinde*** *sınırlandırma yapılamaz."*

değerlendirmelerine yer verilmiş ve başvuru sahibinin iki marka arasındaki iltibası önleme amacıyla bir sınırlandırma talep etmediği ve genel ifadelerle eklenme şeklinde bir sınırlandırmaya gidemeyeceği gerekçe gösterilerek, başvuru sahibinin sınırlandırma talebi reddedilmiştir. İşbu karara karşı başvuru sahibi ile itiraz sahibi taraflar arasındaki sulh iradesini ve bu sulhun sonucunda taraflar arasındaki birçok uyuşmazlığın sona erdirildiği, talep edilen sınırlandırmanın ise Kanuna uygun düştüğünü açıklayan karara itiraz dilekçesi başvuru sahibi tarafından sunulmuştur ve akabinde itiraz sahibi tarafından ek bir beyan dilekçesi ile paralel açıklamalar tekrar edilmiştir.

Söz konusu karara itirazı değerlendiren Yeniden İnceleme ve Değerlendirme Kurulu, Ocak 2025'te verdiği işbu yazımız ile değerlendirmek istediğimiz kararında,

> *"Başvuru sahibince yapılan eşya sınırlandırması talebinin, ilk eşya listesinin kapsamını daraltıcı nitelikte olduğu ve iradi bir sınırlandırma olduğu anlaşılmakta olup söz konusu talebin hata düzeltme, başvurunun geri çekilmesi veya -tescil sonrası bir işlem olan- marka hakkında vazgeçme olarak nitelendirilemeyeceği değerlendirilmiştir.*

2 Güldeniz Doğan Alkan, Cansu Evren, Türk Patent ve Marka Kurumu Nezdinde Markaların Kapsamındaki Mal ve Hizmetlerin Sınırlandırılması Uygulaması, Legal Fikri ve Sınai Haklar Dergisi, 02 Şubat 2024; Mine Akarsu, Büşra Bıçakçı, "TÜRKPATENT Tarafından Mal ve Hizmetlerin Değerlendirilmesi Noktasında Yaşanan Sorunlar", Fikri Gündem / AIPPI Türkiye Bülteni.

3 Güldeniz Doğan Alkan, Cansu Evren, Türk Patent ve Marka Kurumu Nezdinde Markaların Kapsamındaki Mal ve Hizmetlerin Sınırlandırılması Uygulaması, Legal Fikri ve Sınai Haklar Dergisi, 02 Şubat 2024.

Öte yandan, söz konusu sınırlandırma talebine konu eşya listesinin genel ifade ve terimler içermediği, bu sınırlandırmayla birlikte tescil edilmek istenen eşya listesinin kapsamının muğlak olmadığı, aksine üçüncü kişiler ve Kurum açısından daha net, açık ve anlaşılabilir olduğu düşünülmüştür. Ayrıca, yapılan talebin ilk eşya listesinin kapsamını genişletici nitelikte olmadığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla, markanın bu sınırlandırıcı ifadelerle birlikte tescil edilmesi halinde markanın koruma kapsamının genişlemeyeceği açıktır. Bu bağlamda, sınırlandırma talebine konu eşya listesinin, sınıflandırma esas ve ilkeleri açısından uygun olduğu kanaatine varılmıştır.

Nitekim başvuru sahibi, söz konusu eşya sınırlandırması talebini, markanın yayınına itiraz eden firma ile uyuşmazlığın sulh yoluyla çözümüne yönelik olarak yaptıkları anlaşma çerçevesinde yaptığını belirtmektedir. SMK'nın 19/4 ve 21/3 maddesi hükümleri de göz önüne alındığında, çok taraflı (inter partes) işlemlerde, Kurum öncelikle tarafların uyuşmazlıkları sulh yoluyla çözmesini teşvik etmektedir. Zira burada kamu yararı değil tarafların kendi hak ve menfaatleri ön plandadır. Taraflarca uyuşmazlığın sulh yoluyla çözülememesi durumunda ise Kurum'un önündeki uyuşmazlığı esasa ilişkin vereceği kararla çözüme kavuşturması esastır.

Öte yandan, Markalar Daires'nin Madrid Protokolü kapsamında yapılan ve marka sahiplerince markalarının kapsamlarını daha sınırlı ve faaliyet alanlarına özgülemek suretiyle çok spesifik mal/hizmetler için yapılmış ve genel ifade ve terimler içermeyen, Nice sınıflandırmasına uygun olarak düzenlenmiş olan uluslararası marka tescil başvurularını eşya listesi bağlamında uygun gördüğü, ancak ulusal yolla yapılan başvurular bakımından, başvurudan sonra yapılan sınırlandırma taleplerini daha sıkı şartlara tabi tutarak bu talepleri çoğunlukla reddettiği gözlemlenmektedir.

SMK ve Yönetmelikte, eşya sınırlandırması hususunda açık bir düzenleme bulunmasa da, bunu yasaklayıcı nitelikte bir düzenleme de mevcut değildir. Ne var ki, bir marka başvuru sahibinin yapmış olduğu başvurusunu kısmen veya tamamen geri çekebilmesine; tescilli bir marka sahibinin de bu marka hakkından kısmen veya tamamen vazgeçmesine/feragat etmesine imkân tanıyan mevzuat düzenlemeleri ve haklar üzerindeki tasarruf ilkesi karşısında, başvuruya konu eşya listesi üzerinde iradi sınırlandırma taleplerine de cevaz verilmesinde hukuka aykırı bir yön bulunmadığı düşünülmektedir. Nitekim, Kurumun elektronik başvuru sistemi olan EPATS sisteminde "Eşya Sınırlandırma Talebi" başlıklı bir talep formunu yararlanıcıların kullanımına açtığı ve bu türdeki taleplerin alındığı anlaşılmaktadır.

Belirtilen hususlar karşısında Kurul, başvurunun ilk eşya listesinin kapsamını genişletmeyen, mevcut sınıf numaralarında veya sınıf sayısında değişikliğe yol açmayan, genel ifade veya terim içermeyen, kapsamı belirsiz olmayan, bilakis yetkili makamlar ve üçüncü kişiler bakımından kapsamı açık, net ve anlaşılır olan; eşya listesinde belli bir mal ve hizmetin tamamen listeden çıkartılmasına ilişkin (başvurunun kısmen geri çekilmesi) olmayıp sadece mevcut mal veya hizmetlerin kapsamlarını belli sektör ya da faaliyet alanlarına özgülemek veya belli sektör veya faaliyet alanlarını hariç tutmak suretiyle sınırlandırmaya yönelik iradi nitelikteki eşya sınırlandırma talebinin reddine yönelik Markalar Dairesi kararında isabet bulunmadığı kanaatine ulaşmıştır."

şeklinde detaylı tespit ve değerlendirmeleriyle, karara itirazın ve sınırlandırma talebinin kabulüne karar vermiştir. YİDK'nın kararı birçok açıdan markaların sınırlandırılması ve uyuşmazlıkların sulh ile çözümlendirilebilmesi noktalarında çığır açmıştır.

Gerçekten de Kurum tarafından YİDK kararında,

- Ulusal marka başvuruları ile uluslararası marka başvuruları arasındaki uygulama farklılığının kabul edilmesi,
- SMK'nın 19/4 ve 21/3 maddesi hükümleri de göz önüne alındığında, çok taraflı (inter partes) işlemlerde, Kurum öncelikle tarafların uyuşmazlıkları sulh yoluyla çözmesini teşvik ettiği, zira burada kamu yararı değil tarafların kendi hak ve menfaatleri ön planda olduğunun altının çizilmesi,
- Sınırlandırma talebinin ise yerinde bir şekilde değerlendirilerek Kanuna ve Yönetmeliğe uygun olduğuna karar verilmesi,

oldukça önemli tespit ve gelişmelerdir. Bu tespitler ışığında, uluslararası başvurularda olduğu gibi, ulusal başvurular bakımından da gerek ilk başvuru gerek başvurunun ardından ilerleyen aşamalarda sunulan sınırlandırma taleplerine TÜRKPATENT tarafından daha ılımlı yaklaşılacağını anlıyoruz. Bu durum, marka sahibinin markasının kapsamını belirleme ve faaliyet alanına göre şekillendirme istek ve özgürlüğüne uygun hareket edilmesi açısından önemlidir.

Ayrıca, marka sahibine markasını kendi tercihi doğrultusunda tescil ettirme hakkı tanınması yönünden de olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmektedir. Yine işbu kararla birlikte ulusal marka başvuruları bakımından sunulacak sınırlandırma taleplerinde TÜRKPATENT'in daha ılımlı yaklaşacağı ve bu taleplerin doğrudan kabul oranının artacağı varsayımı ile, uyuşmazlıkların henüz hiç doğmadan bile önüne geçilebileceği, uyuşmazlık doğsa bile yayıma itiraz/karara itiraz/uzman ile görüşme gibi ek prosedürlere gerek kalmaksızın çözüme kavuşturulabileceğini öngörüyor, YİDK'nın işbu kararının Kurum içerisinde benimsenerek bundan sonra gerek Markalar Dairesi Başkanlığı, gerek YİDK önüne gelen uyuşmazlıklarda direkt olarak uygulanacağını umuyoruz.

*Ortak Avukat/Marka Vekili, Gün+Partners, guldeniz.dogan@gun.av.tr

**Kıdemli Avukat, Gün+Partners, cansu.evren@gun.av.tr

Onur Ömer Söğüt*

AIPPI Türkiye / Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği Üyesi

ETKİLİ BİR KORUMA YÖNTEMİ OLARAK FAYDALI MODEL VE STRATEJİK KULLANIMI İÇİN ÖNERİLER

ÖZET

Bu makalede faydalı model ile nelerin, hangi ülkelerde, ne kadar süreyle korunabileceği gibi temel bilgilerin yanı sıra, patente kıyasla avantaj ve dezavantajlarına ilişkin analitik bir bakış açısı sunulmaktadır.

Kısım 1'de faydalı model ile nelerin, hangi ülkelerde, ne kadar süreyle korunabileceği gibi temel bilgiler yer almaktadır. Kısım 2, faydalı modelle temin edilebilecek korumanın anlamlı bir değere karşılık geldiğine yönelik analitik değerlendirmelere ayrılmıştır. Kısım 3'te faydalı modelin patente kıyasla avantajlı yanları vurgulanmıştır. Kısım 4'te dikkat edilmesi gereken birkaç hususa değinilmiş, Kısım 5'te ise faydalı model sisteminin etkili bir sınai mülkiyet stratejisi kurgulamada kaldıraç olarak nasıl kullanılabileceğine ilişkin bazı çarpıcı örnek senaryolar paylaşılmıştır.

1. KISA TEMEL BİLGİLER:

Faydalı model, yenilik içeren geliştirmelere (inovasyonlara) ilişkin bir sınai mülkiyet türüdür. Diğer sınai mülkiyet koruma türlerinde olduğu gibi, başkalarına yasak getirme hakkı tanıması bakımından faydalı model de "negatif hak" kapsamındadır. Tescil alan istemler, faydalı modelin ilgili ülkedeki koruma kapsamını belirler.

Patente kıyasla daha az şarta bağlı olması ve koruma süresi sınırının daha kısıtlı olması gibi nedenlerle çeşitli ülkelerde "short-term patent", "utility innovation", "innovation patent", "petty patent", "small patent", "minor patent" biçimlerinde de anılabilmektedir.

1.1. Faydalı model verilebilirlik şartları nelerdir?

Türkiye'de faydalı model verilebilirlik şartları, yenilik ve sanayiye uygulanabilirlik olup, teknik olmayan unsurlar yenilik değerlendirmesinde dikkate alınmaz (SMK Md. 142(1) ve 142(2)).

Bazı ülkelerde buluş basamağına yönelik içerik de aranmakta olup, patente kıyasla görece ılımlı uygulanan bu gereklilik "inventive step" yerine "innovative step" olarak adlandırılabilmektedir.

1.2. Faydalı model ile neler korunabilir, neler korunamaz?

TR'de yalnızca düzenek, cihaz ya da cisimlerin faydalı model ile korunabileceğini söylemek mümkündür. Zira 6769 SMK Md. 142(3)'e göre aşağıdaki kategorilerde faydalı model koruması verilmemektedir:

a) kimyasal ve biyolojik maddelere veya kimyasal ve biyolojik usullere ya da bu usuller sonucu elde edilen ürünlere ilişkin buluşlar,

b) eczacılıkla ilgili maddelere veya eczacılıkla ilgili usullere ya da bu usuller sonucu elde edilen ürünlere ilişkin buluşlar,

c) biyoteknolojik buluşlar,

ç) usuller (yani yöntemler) veya bu usuller sonucu elde edilen ürünlere ilişkin buluşlar.

Buna karşılık bazı ülkelerde korunabilecek geliştirmeler bu kadar sınırlandırılmamış olup, yöntemler gibi daha çeşitli teknik geliştirmeler korunabilmektedir. Hatta ülkelerin bazılarında faydalı model ve patent ile korunabilecek kategori listeleri birbiriyle tamamen örtüşmektedir.

1.3. Rüçhan hakkı

Rüçhan hakkı, kapsamı ve uygulamaları patent ve faydalı model için birbiriyle özdeştir:

- Paris Sözleşmesi çerçevesinde faydalı modellerden rüçhanlı başka başvurular ve benzer şekilde, başka başvurulardan rüçhanlı faydalı model başvuruları yapılabilmektedir (SMK Md. 93).
- Türkiye'deki ulusal ya da uluslararası sergiler ya da Paris Sözleşmesine taraf diğer ülkelerdeki resmi veya resmi olarak tanınan sergilerde teşhir edilen teknolojilerden, takip eden 12 ay içerisinde, Türkiye'de rüçhanlı başvuru yapılabilmektedir (SMK Md. 93(6)).
- Üstelik rüçhan tarihinin öncesindeki 12 ay içerisinde buluşu yapan tarafından açıklanmış içerikler Türkiye'de faydalı model verilmesini etkilememektedir (SMK Md. 84).

2. ANALİZ: FAYDALI MODELİN DEĞERİNİ AZIMSAMAK NEDEN BÜYÜK BİR HATA OLUR?

2.1. Bölgesel etki (territorial effect) bakımından analiz

Dünya Fikri Mülkiyet Teşkilatı (WIPO) web sayfasında yer alan en güncel listeye göre faydalı model korumasının mümkün olduğu 82 ülke ya da yetki alanı bulunmaktadır. Bunlar arasından birçoğunun ticari potansiyeli, ülkemizdeki sanayiciler için önem taşımaktadır. Kiminin yüksek bir üretim ve ihracat becerisine sahip olması, kiminin Avrupa'da yer alması, kiminin ise Türkiye ile ticaret yapması gibi bakımlardan özellikle dikkatimizi çeken bazı ülkeler aşağıdaki kısaltılmış listede örneklendirilmiştir:

Avrupa (22 ülke)	Türkiye, Almanya, Fransa, İtalya, İspanya, Polonya, Çek Cumhuriyeti, Avusturya, Finlandiya, İrlanda, Danimarka, Slovakya, Slovenya, Macaristan, Portekiz, Romanya, Bulgaristan, Hırvatistan, Estonya, Sırbistan, Moldova Cumhuriyeti, Arnavutluk.
Asya (15 ülke)	Çin, Japonya, Kore Cumhuriyeti, Rusya Federasyonu, Vietnam, Endonezya, Malezya, Ukrayna, Birleşik Arap Emirlikleri, Kazakistan, Özbekistan, Filipinler, Gürcistan, Umman, Kırgızistan.
Diğer (6 ülke)	Brezilya, Meksika, Mısır, Şili, Arjantin, Uganda.

Not: Bu listede faydalı model korumasının mümkün olduğu 82 ülke ya da yetki alanı arasından sadece 43'ü yer almaktadır.

2.2. Ekonomik değer potansiyeli bakımından analiz

- Yukarıda kısaltılmış listesi verilen ülkelerin güncel toplam nüfusu yaklaşık 4,25 milyar kişi olup, dünyadaki toplam nüfusun yaklaşık %52'sine karşılık gelmektedir.
- Sadece bu kısaltılmış listede yer alan ülkelerin gayrisafi milli hasılalarının toplamı ise dünya Gayri safi yurtiçi hasılasının (GSMH) yaklaşık %65-70'ini oluşturmaktadır.
- Bu kısaltılmış listede gösterilen 43 ülkeye ilişkin toplam ekonomik önem düzeyinin dünyanın yarısından fazla olduğu açıkça görülmektedir.
- Listede göstermediğimiz diğer 39 ülke ya da yetki alanı da dikkate alındığında, faydalı modelin önem düzeyinin azımsanmaması gerektiği rahatlıkla söylenebilir.

2.3. Koruma süresi bakımından analiz

Faydalı model için azami koruma süresi Türkiye'de 10 yıl olmakla birlikte, diğer ülkelerde 6 ila 10 yıl aralığında değişmektedir. Yasalarla tanımlanmış bu süreler patente kıyasla elbette kısadır.

Buna karşılık, Dünya genelinde yapılan patent başvuruları da ortalama olarak 6 ila 10 yıl boyunca sürdürülmekte; bu süre sonunda pek çok başvuru, maliyet veya stratejik nedenlerle yenilenmeyerek düşmektedir. Bu süreler kıyaslandığında, faydalı model koruma sürelerinin efektif olarak patentlerle eşdeğer olarak kabul edilebileceğini göstermektedir. Gerçek veriler bu bakış açısını desteklemektedir:

- 2019 verilerine göre ortalama patent ömürleri Güney Kore'de 8,4 yıl, Çin Halk Cumhuriyeti'nde 7,6 yıl, Hindistan'da 12,4 yıl, Almanya'da ise 11,2 yıldır (Kaynak: World Intellectual Property Indicators 2020, sayfa 20, paragraf 1).
- Günümüz itibariyle bu sürelerde büyük bir değişiklik olmasını beklememekteyiz. Bu verilerin de işaret ettiği üzere, faydalı model koruma süresinin patente kıyasla daha kısa olarak tanımlanmış olmasının gerçekte önemli bir farka yol açmadığını söylemek mümkündür.

3. FAYDALI MODELİN PATENTE KIYASLA AVANTAJLI YANLARI NELERDİR

3.1. Maliyet avantajları bakımından analiz

- Faydalı model sürecinde karşılaşılan resmi harçlar gibi prosedürel masraflar patent süreçlerine kıyasla genellikle daha düşüktür: inceleme söz konusu olmadığı için inceleme harcı yoktur. Bazı ofislerde araştırma harcı dahi söz konusu değildir.
- Yıllık sicil kayıt yenilemeleri patent yenilemesine kıyasla genellikle daha düşük maliyetlidir.
- Korumanın tescil ile başladığı ve faydalı model tescilinin patente kıyasla daha çabuk gerçekleştiği kabulüyle, faydalı model yıllık sicil kayıt yenileme ücretleri patentlerdekine kıyasla daha kısa sürede anlam kazanmaktadır.

3.2. Hız avantajı bakımından analiz

Bazı ofislerde sadece şekli şartların sağlanması aranmakta olup, faydalı model başvuruları hiçbir teknik değerlendirmeye tabi tutulmaksızın tescil edilmektedir (Not: Buna karşılık bu ülkelerin bazılarında, bu türden bir otomatik tescilin ardından bir ihlal davasında kullanılabilmesi için faydalı modelin esasa yönelik incelemeye sokulması şart olabilmektedir).

TÜRKPATENT ve diğer bazı ofislerde ise şekli şartları sağlayan faydalı model başvuruları sadece yenilik araştırmasına tabidir; bunun devamında patent tescil sürecindeki gibi bir inceleme aşaması söz konusu değildir.

Dolayısıyla faydalı model tescil süreci genel olarak patente kıyasla daha sade, kolay ve hızlıdır.

3.3. Dayanıklılık avantajı

Aşağıdaki değerlendirmeler açıkça göstermektedir ki bir faydalı modeli hükümsüz kılmaya yönelik süreçler, patentlerdekine kıyasla bir hayli yıldırıcıdır.

3.3.1. İtiraz edilemeyişi bakımından

Patentler, bültende yayınlanmalarının ardından SMK Md.99 kapsamında itiraza açıktır. Buna karşılık faydalı model tescillerine karşı bu türden bir itiraz yolu bulunmamaktadır. Yani patentler TÜRKPATENT tarafından tescil edilmesinin ardından yine TÜRKPATENT nezdinde düşük maliyetle ve hükümsüz kılınabilirken, faydalı modellerin hükümsüzlüğü için tek yol hükümsüzlük davasıdır. İtiraz prosedürüne kıyasla hükümsüzlük davaları genellikle yüksek maliyetlidir ve uzun yıllar sürmektedir. Dolayısıyla faydalı modelin hükümsüzlüğüne giden yol patentlerdekine kıyasla çok daha fazla masrafa ve zaman kaybına yol açmaktadır.

3.3.2. Hükümsüzlük davasının daha zor oluşu bakımından

Yukarıda değinildiği üzere, faydalı modelin hükümsüz sayılmasına mahkemeler tarafından karar verilebilir (SMK Md. 144). Hükümsüzlük davaları patentler için de söz konusudur. Aradaki büyük fark, faydalı model verilmesi için buluş basamağı şartı bulunmamasıdır. Dolayısıyla hükümsüzlük davalarında faydalı model koruması, patente kıyasla çok daha dirençlidir.

4. UYARILAR, ÖNLEMLER

4.1. Tarifname hazırlığı sırasında

Bazı ülkelerde ılımlı da olsa buluş basamağı arandığı ve bu türden ülkelerin de hedeflenebileceği göz önünde bulundurulduğunda, orijinal tarifname hazırlanırken unsurların teknik etkileri ve bu teknik etkiler sayesinde çözülen problemlerin tanımlanmasını öneririz.

4.2. Ek başvuru imkanının olmayışı

Türkiye'de ek patent kavramı mevcuttur, ancak faydalı model başvuruları için ek başvuru yapılamamaktadır (SMK Md. 123(14)).

4.3. Dönüştürme

Patentin faydalı modele, faydalı modelin de patente dönüştürülmesi bazı ülkelerde mümkündür. SMK Md. 104(5) uyarınca bu hak Türkiye'de yalnızca bir kereye mahsustur; dolayısıyla stratejinizin iyi kurgulanmış olmasını tavsiye ederiz.

5. FAYDALI MODEL SİSTEMİNİN STRATEJİK KULLANIMINA ÖRNEKLER

5.1. Senaryo-1

Bir Avrupa patent ya da PCT başvurusunda yenilik mevcuttur, ancak buluş basamağından yoksun olduğu ortaya çıkmıştır.

Strateji:

- ✓ Ülkelere erken girişle faydalı model koruması temin edilebilir.
- ✓ Ardından Avrupa ya da PCT başvurusu geri çekilebilir ya da terk edilebilir.

5.2. Senaryo-2

Bir ulusal patent başvurusunda yenilik mevcuttur, ancak buluş basamağından yoksun olduğu ortaya çıkmıştır.

Strateji:

- ✓ Patent başvurusu faydalı modele dönüştürülebilir (SMK Md. 104); buluş basamağı aranmadığı için tescille sonuçlanır.

5.3. Senaryo-3

Bir patent başvurusu mevcuttur.

Geniş olan ana kapsam (örn. bağımsız istem) yenidir, ancak buluş basamağından yoksun olduğu ortaya çıkmıştır.

Buna karşılık, ana kapsam dahilinde bulunan bir alt kapsamın (örn. bağımlı istemin) ise buluş basamağı taşıdığı anlaşılmıştır.

Strateji:

- ✓ Orijinal başvurudan rüçhanlı bir ikinci başvuru ya da bir bölünmüş başvuru yapılabilir.
- ✓ Görece dar olan kapsama patent, geniş olan kapsama ise faydalı model alınması suretiyle koruma kapsamı maksimize edilebilir.

5.4. Senaryo-4

Faydalı model verilebilecek kategoride olan ve patentlenebilir de olduğunu (yani buluş basamağı da taşıdığını) bildiğiniz bir geliştirme yapılmıştır.

En kısa zamanda koruma elde etmek istenmektedir (örn. ticari rakiplerin hareketlendiğine ilişkin kuşkular mevcuttur).

Patent başvuru süreçlerinin faydalı modele kıyasla daha uzun sürdüğü dikkate alınarak, işe yarar bir strateji kurgulanması istenmektedir.

Strateji:

- ✓ Kapsamları birbiriyle aynı olan eş zamanlı (ya da birbirinden rüçhanlı) birer patent ve faydalı model başvurusu yapılabilir. Burada amaç çifte koruma değildir, zaten çifte koruma birçok ülkede yasaktır.
- ✓ Faydalı model ile hızlı tescil alınır, böylelikle erken bir aşamada koruma temin edilir. Bir yandan da patent başvurusunun tescil süreci ilerletilir.
- ✓ Patentin tescilleneceği netleştiğinde faydalı model başvurusu terk edilebilir ya da geri çekilebilir.
- ✓ *Hızlı araştırma kavramının ülkemizde uygulamaya girmiş olduğu göz önünde bulundurulduğunda; ilk olarak patent başvurusu yapılarak araştırma raporunun beklenmesi, sonrasında rüçhan süresi gözetilerek faydalı model başvurusunun yapılması optimal bir strateji olarak benimsenebilir.*

6. Kapanış notu

Sınai mülkiyetinizin potansiyel değeri, stratejinizin isabetlilik düzeyine bağlıdır. Dolayısıyla patent vekilinizin bakış açısı, potansiyel sonuçlar üzerinde büyük bir etkiye sahiptir. Bu yazımızın sizlere yararlı olmasını dileriz.

*Avrupa Patent Vekili / Türk Patent Vekili; Kimya Mühendisi -BSc, MSc, PhD; TERRA PATENT Ltd. Şti., sogut@terrapatent.com

Simge Şahin*

AIPPI Türkiye / Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği Üyesi

Alara Naçar Seçkin**

AIPPI Türkiye / Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği Üyesi

TÜRKPATENT'İN KULLANMAMA NEDENİYLE İPTAL İŞLEMLERİNİ BEKLETİCİ MESELE YAPMAMASI SORUNU

10 Ocak 2017 tarihinde yürürlüğe giren 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'nun ("SMK") getirdiği en önemli yeniliklerden biri, kanunun 26. maddesine göre ilgili kişiler tarafından yapılacak iptal taleplerinin incelenerek karara bağlanma yetkisinin Türk Patent ve Marka Kurumu'na ("TÜRKPATENT") geçirilmesidir. Ancak, SMK'nın yürürlüğüne ilişkin 192/1-a hükmüne göre, 26. maddeye ilişkin özel bir yürürlük süresi öngörülmüş ve maddenin yürürlük tarihi yedi yıl sonrasına ertelenmiştir. Buna göre, kanunun 26. maddesi 10 Ocak 2024 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Belirlenen yedi senelik ara dönemde ise yine SMK'nın geçici madde 4'üne göre iptal yetkisi, söz konusu maddedeki usul ve esaslara göre mahkemeler tarafından kullanılmıştır. Bu süre zarfında, uzun bir süre boyunca, TÜRKPATENT'in iptal taleplerini değerlendirip karara bağlarken izleyeceği yol haritasını da belirleyecek yönetmeliğin çıkarılması beklenmiştir.

Ne var ki, 26. maddenin yürürlük tarihi olan 10 Ocak 2024 tarihi geldiğinde, iptal taleplerinin TÜRKPATENT tarafından değerlendirilmesine ilişkin madde yürürlüğe girmiş ancak iptal taleplerinin incelenmesine ilişkin usul ve esaslara dair uzun bir süre yürürlüğe girmesi beklenen yönetmelik çıkarılmamıştır. En son durumda, 15 Mart 2025 tarihli Resmi Gazetede nihayet beklenen *"Sınai Mülkiyet Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik"* yayımlanmıştır. Yaklaşık 15 aylık ara dönemde ise, TÜRKPATENT, iptal taleplerini "ön başvuru" şeklinde kabul etmiş, bu taleplere dair veri tabanına kayıt girilmediği gibi ödemeler de alınmamış ve ödemelere ilişkin eksiklik bildirimi gelip ücret tamamlandıktan sonra bunların "başvuru"ya dönüşecekleri bildirilmiştir. Son birkaç aylık dönemde, iptal talebi ücretine ilişkin eksiklik bildirimleri iptal talebi sahiplerine yapılmaya başlanmış, marka iptal talepleri de artık TÜRKPATENT Marka Araştırma veri tabanında "marka iptal talebi" kaydı olarak yansıtılmaya başlanmıştır. Bu durumda, artık vekiller ve hak sahipleri tarafından, iptal taleplerinin kısa bir süre içinde esastan incelenmeye başlanması beklenmekle birlikte, ilgili yönetmelikte açık hüküm bulunmadığı ve henüz TÜRKPATENT tarafından verilen herhangi bir iptal kararı bulunmadığı gözetildiğinde, özellikle iptal süreçlerinin ne zaman esastan incelenerek sonuçlandırılabileceği hususu halen belirsizliğini korumaktadır.

İlgili yönetmeliğin gecikmiş olması ve bu nedenle de 26. maddenin yürürlüğe girmesinden bu yana yaklaşık 16 ay geçmesine rağmen iptal taleplerinin Kurum tarafından henüz fiilen incelenemiyor olması birçok dosyada hak sahiplerinin durumunu zorlaştırmakta, hatta hak kayıplarına sebebiyet vermektedir.

Bu duruma örnek olarak, TÜRKPATENT'in bir marka başvurusunu önceki tarihli bir marka nedeniyle SMK'nun 5/1-ç maddesine istinaden reddettiği ve başvuru sahibinin de ret sebebi markaya ilişkin iptal talebini yönelttiği bir dosyaya ilişkin verilmiş yakın tarihli Kurum kararı verilebilir.

Kısaca özetlemek gerekirse, TÜRKPATENT, sonraki tarihli marka başvurusunu SMK'nun 5/1-ç maddesine dayalı olarak, daha önceki tarihli bir marka ile ayniyet/ayırt edilemeyecek derecede benzerlik uyarınca re'sen reddetmiş, marka başvuru sahibi yapmış olduğu araştırma neticesinde başvurusunun reddine mesnet teşkil eden markanın son beş yıllık süre içinde Türkiye'de ciddi bir biçimde kullanılmadığını tespit etmiş ve hemen Kurum nezdinde önceki tarihli marka için iptal talebinde bulunmuştur. Diğer yandan, marka başvurusunun reddi kararına itiraz etmiş ve redde mesnet marka için yapmış olduğu iptal talebinin sonucunun beklenmesini talep etmiştir. Yapılan inceleme neticesinde verilen TÜRKPATENT tarafı ile başvuru sahibinin karara itirazı reddedilmiştir. Kararın gerekçesinde Yeniden İnceleme ve Değerlendirme Kurulu ("YİDK") tarafından şu ifadelere yer verilmiştir: *"... aynılık veya ayırt edilemeyecek kadar benzerlik gerekçesiyle 6769 s. SMK'nın 5/1- (ç) bendi uyarınca kısmen reddine yönelik Markalar Dairesi Başkanlığı kararına karşı yapılan itiraz incelenmiştir. Karara itirazda, kısmi ret gerekçesi marka hakkında iptal talebinde bulunulduğu ve iptal işlemleri sonuçlanıncaya kadar işbu başvuru hakkındaki karara itiraz incelemesinin bekletilmesi talep edilmiştir. Türk Patent ve Marka Kurumu Yeniden İnceleme ve Değerlendirme Dairesi Kurulları Yönetmeliğinin (YİDK Yönetmeliği) "Kurul kararları" başlıklı 6. maddesinin 3. fıkrası şu şekildedir: 'Kurul, karara etki edecek bir konunun bekletici sorun yapılması hakkında ara karar verebilir.' İlgili hükmün lafzından anlaşılacağı üzere, Kurul'un bir konunun bekletici sorun yapılması hakkında bağlı bir yetkisi, yükümlülüğü bulunmamakta olup bu konuda Kurul'a takdir yetkisi bırakılmış durumdadır. ...* ***Kurul, söz konusu iptal talebi hakkında makul bir süre beklemiş olmakla birlikte, karara itiraz dilekçesinin sunulduğu tarihten itibaren geçen 6 aylık süre zarfında söz konusu iptal talebi hakkında henüz Markalar Dairesince bir karar verilmemiş olması, SMK'nın markanın iptaline ilişkin hükümlerinin uygulanmasına yönelik Yönetmelik düzenlemelerinin henüz yürürlüğe girmemiş olması karşısında Markalar Dairesince iptal talebine ilişkin kararın ne zaman vereceğinin mevcut durumda öngörülebilir olmaması; öte yandan, inceleme konusu başvurunun Madrid Protokolü çerçevesinde Türkiye'nin akit taraf olarak belirlendiği uluslararası bir başvuru olması, söz konusu Protokol hükümleri uyarınca uluslararası başvuruların akit taraf Ofisleri tarafından belirli süreler içerisinde neticelendirilmesi gerekmesi (Türkiye bakımından ret kararlarının bildirim süresi 18 aydır), bu süreye uyulmaması halinde Madrid Protokolü m. 4/1-(a) uyarınca zımni kabul (Türkiye'de tescil) sonucunun ortaya çıkacağı, somut olayda da iptal talebinin kabulü halinde başvurunun yayınlanması ve bu yayına üçüncü kişilerce itiraz edilmesi durumunda, ilgili sürelerin aşılmış olmasından ötürü Kurum'un yayına itiraz üzerine SMK m. 6 kapsamında bir ret kararı vermesinin mümkün olmayacağı, bu şekilde yeni ve farklı bir madde hükmüne dayanan olası bir ret kararının ilgili Protokol hükmü uyarınca hukuki bir sonuç doğurmayacağı ve WIPO tarafından geçerli kabul edilmeyecek olması karşısında****, somut olayda iptal talebinin neticesi beklenilmeksizin mevcut hukuki durum çerçevesinde karara itirazın incelenmesi gerektiği kanaatine varılmış ve işin esasına geçilmiştir*."*.*

Verilen örnek kararda uluslararası bir başvuru söz konusu olduğundan, başvuru sürecinin tamamlanması için Kurumun bir zaman kaygısının bulunduğu açık olmakla birlikte, ulusal başvurular bakımından da henüz esas yönünden incelenmesi başlamamış iptal taleplerinin süreçlerini beklemeyeceği kararın *"Markalar Dairesince iptal talebine ilişkin kararın ne zaman vereceğinin mevcut durumda öngörülebilir olmaması"* şeklindeki gerekçesinden anlaşılabilmektedir. Makul sürelerin çok üzerinde bekleme ve

gecikme süreleri ile, 10 Ocak 2024 tarihinden bu yana Kurumun iptal taleplerini esas yönünden incelememeye başlamamış olması, verilen örnek olayda, markasını esasında kullanılmama nedeniyle iptal yaptırımına tabi bir marka nedeniyle tescil ettiremeyen başvuru sahibinin mağduriyetine neden olmuştur. Şayet, bu süreçte TÜRKPATENT iptal taleplerini incelemeye ve karara bağlamaya başlamış olsaydı, redde mesnet markanın iptali söz konusu olabilecek ve bu iptal kararına karşı bir yargı yolu da başlatılmaması halinde, TÜRKPATENT başvuru sahibinin karara itirazını kabul ederek marka başvuru tescil süreçlerine devam edebilecekti. Ancak iptal süreçleri bizzat Kurum'un kendi uzmanları tarafından öngörülemez olduğundan, örnek verilen olayda, marka başvuru sahibi ya mevcut başvurusunu ayakta tutmak için sonunda tescil şansının çokta yüksek olmayacağı YİDK iptal davası süreçlerine başvurmak –benzeri olaylarda Ankara Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemeleri'nin YİDK kararının verildiği tarihteki koşulları gözeterek yerindelik denetimi yaptığı bilinmektedir- veyahut da yeni başvuru yapıp yeni masraflar ve süreçlere katlanmak zorunda kaldığı görülmektedir.

Kararın gerekçesinde *"SMK'nın markanın iptaline ilişkin hükümlerinin uygulanmasına yönelik Yönetmelik düzenlemelerinin henüz yürürlüğe girmemiş olması karşısında"* ifadesinin yer alması karşısında, yönetmelik artık yürürlüğe girdiğinden, bundan sonraki süreçte Kurum uzmanlarının iptal taleplerinin sonucunu bekleme konusunda daha öngörü sahibi olabilmesini ve esasında iptal yaptırımına tabi markalar nedeniyle reddedilen ya da bu markalaya dayalı itirazlar ile karşılaşan marka başvurularının süreçlerinde, iptal süreçlerinin sonucunun beklenmesi yoluna gidilmesini umut ediyoruz.

*Partner, Avukat, NSN Avukatlık Bürosu, simge.sahin@nsn-law.com

**Avukat, NSN Avukatlık Bürosu, alara.nacar@nsn-law.com

AIPPI
TÜRKİYE

FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI KORUMA DERNEĞİ
AIPPI Türkiye Ulusal Grubu

26 Eylül 2008 tarihi itibariyle tüzel kişilik kazanmış bulunan ve T.C. Kanunlarına göre kurulu bağımsız bir dernek olarak Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği, Uluslararası AIPPI Derneği ile işbirliği içerisinde, AIPPI Türkiye Ulusal Grubu misyonunu da üstlenmiş bulunmaktadır.

AIPPI Türkiye Fikri Gündem Ekibi

Alara Naçar Seçkin (alara.nacar@nsn-law.com)
Büşra Bıçakcı (busra.bicakci@deris.com)
Deniz Merve Ersoy Pınar (deniz.pinar@gpk-law.com)
Esra Böğürcü Süngerli (esra@juniper-ip.com)
Gülçen Atasever Başcı (gulcen@ataseverlegal.com)
Mine Akarsu (mine@akarsu.av.tr)
Melike Şahin (melike@akarsu.av.tr)
Sevda Kalyoncu (sevda.kalyoncu@grupofis.com)

Kapak Fotoğrafı
Esra Böğürcü Süngerli

Tasarım ve Uygulama
Feyza Çanaklı feyzalal@gmail.com

Fikri Gündem'de yayımlanan yazılar AIPPI Uluslararası ve/veya AIPPI Türkiye adına bağlayıcı olmamakla birlikte yazılar AIPPI Uluslararası ve/veya AIPPI Türkiye'nin resmi görüşü olarak nitelendirilemez. Yazılar yazarların kişisel görüşünü yansıtmakta olup, yazılara ilişkin her türlü sorumluluk tümüyle yazara aittir.

Önümüzdeki sayılarda Bülten çalışmamıza katkıda bulunmak isteyen üyelerimizin fikrigundem@aippiturkiye.org mail adresi üzerinden iletişime geçmeleri rica olunur.

FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI KORUMA DERNEĞİ
AIPPI Türkiye Ulusal Grubu
Altıntepe Mah. İstasyon Yolu Sk. No:3/1-130 Maltepe, İstanbul

www.aippiturkiye.org
twitter.com/aippiturkiye instagram.com/aippiturkiye linkedin.com/aippiturkiye